

Het Koloniaal Weekblad

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

ADRES VOOR REDACTIE EN ABONNEMENTEN:
Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag
Telefoon 14519, Postgiro 14574

Opgericnt 21 Maart 1900
door Kolonel
G.E.V.L. VAN ZUYLEN

ADRES VOOR ADVERTENTIËN:
N.V. Drukkerij Ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag
Telefoon 11987 en 11988, Postgiro 17280

HOOFDVERTEGENWOORDIGER IN NED.-INDIË:
Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostk.

„Het Koloniaal belang is
een algemeen
Nederlandsch belang”

BIJ CORRESPONDENTIE DEN NAAM VAN HET BLAD
TE VERMELDEN

DIT BLAD LIGT TER RAADPLEGING EN LEZING OP DE LEESTAFELS DER OOST- EN WEST-INDISCHE MAILBOOTEN EN DER
VOORNAAMSTE SOCIETEITEN, HOTELS, CAFE'S EN LEESINRICHTINGEN, ZOOWEL HIER TE LANDE ALS IN OOST- EN WEST-INDIË

DEN HAAG **„AU PARADIS”** TELEF. 36777
Salon de Coiffure pour Dames
TOUSSAINTKADE 2 bij de Prinsstraat - Tramhalte lijnen 2 en 3
PERMANENT HAIRWAVING, systeem Nestlé, New-York
Schoonheids- en Anti-zenuwmassage - Moderne Haarwerken - Haarverven systeem Henné - Manicure
Bediening door geroutin. Kappers - Man spricht Deutsch - On parle français - English spoken

Nederlandsch-Duitsche Steun
JUFFROU IDA STRAAT 2
(Zijgebouw Brandweer, Prinsstraat) 306L

Verkoop van
Handwerken en Makee-Lampekappen
VOUWBAAR GEMAKKELIJK TE VERZENDEN
SPECIAAL ARTIKEL VOOR INDIË

HOUD: „Rechtskundigen”. — Museum van Oost-
Aziatische Kunst. — Zilverwerk uit Maleische lan-
den. — Propaganda. — Dactyloscopie. — Sprokkel.
— Van Week tot Week. — Persoverzicht uit de Ind.
Bladen: I. Uit de Eur. Pers. II. Uit de Int. Pers.
III. Uit de Chin. Pers. — Oost- en West-Indisch
Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. —
Uit den Verren Vreemde. — Berichten der Afdee-
lingen: (I. Amersfoort, II. Apeldoorn, III. Haarlem
en Omstreken). — Mededeelingen: (I. Van de Redactie,
II. Van het Informatie-Bureau). — Mutatiestaat van
11 tot 18 November 1925.

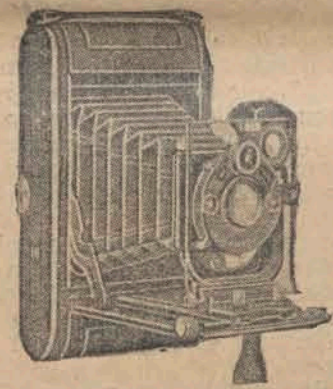
CONTRIBUTIE ad f 5 — 's jaars voor het lid-
maatschap dezer Vereeniging,
voor hen die thans als lid toetreden tot en met
30 December 1926. Zij ontvangen dan gratis „Het
Koloniaal Weekblad” tot ultimo Dec. '25

„Rechtskundigen”
Door
B. R. v. d. MOST.

Het aantal rechtskundigen neemt in Indië hand
over hand toe. Ik heb hierbij niet op het oog de
wetenschappelijk gevormden, of hen, die op andere wijze
speciaal juridische opleiding genoten hebben,
wel degenen, die zich als „rechtskundigen”
verdragen zonder eenigszins vertrouwd te zijn met
de meest eenvoudige rechtsbegrippen.
De rechtskundige bureaux, consultatiebureaux of
adviesbureaux, die op dat gebied overigens ook mogen heeten,
worden door ondeskundigen — zich noemende
rechtskundigen — en die men op meerdere plaatsen
verreft, trachten de aandacht op zich te vestigen
door middel van adverteentien en opvallende reclameborden.
Deze hebben den onuitgesproken moed kunnen vin-
den hun kracht in openbaarheid te zoeken, gedron-
gen door den wil om zich te plaatsen boven — men
zou geneigd zijn ze te noemen — de stille „rechts-
kundigen”, d.z. zij die werken zonder in vollen om-
vang de publieke aandacht op zich te willen
vestigen.
Men heeft daarbij zoo zijn eigen redenen, maar
den punt gaat zij parallel: hun wetenschappelijk is
gering, behoudens wellicht een paar gunstige
omstandigheden ten deze, die dan nochtans spora-
disch voorkomen.
Deze „rechtskundigen”, v.n.l. Europeanen, Chi-
nezen en Inlanders, beter bekend onder den popu-
laire naam „procureurs bamboe”, die meerendeels

HAAGSCHE ASSURANTIE COMP
VOOR BRAND ENZ. VAN 1805
HOOFDKANTOOR:
BEZUIDENHOUT 1 — DEN HAAG
BRAND ■ BEDRIJF ■ INBRAAK

AMATEURFOTOGRAFEN

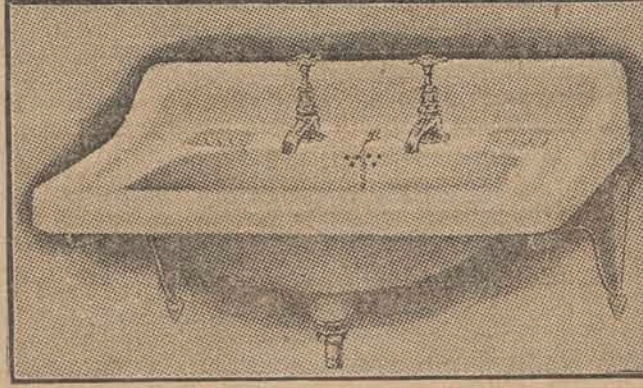
**Groote
Jaarlijksche
Opruiming**
tegen ongelooflijk
lage prijzen

Fotohandel R. A. LAPPÖHN
HEERENGRACHT 3^B PASSAGE 43

Instituut R. KUYPER
R. Vinkeleskade 61 Amsterdam

Gecombineerde mondel. en schriftel. opleiding, met club-
lessen en privaattless. in alle hoofdplaatsen. **M.O. Staath-
h.kunde en Staatsinr.** Alle acten **Boe' ho' iden** (ook
Staatspraktijkdiploma). **Gemeente-administratie**
Ook studiegelegenheid voor hen die geen examen wen-
schen te doen. Prospectus met opgave van hoofdleiders
en leeraren voor ieder vak en proefles op aanvraag kostel.

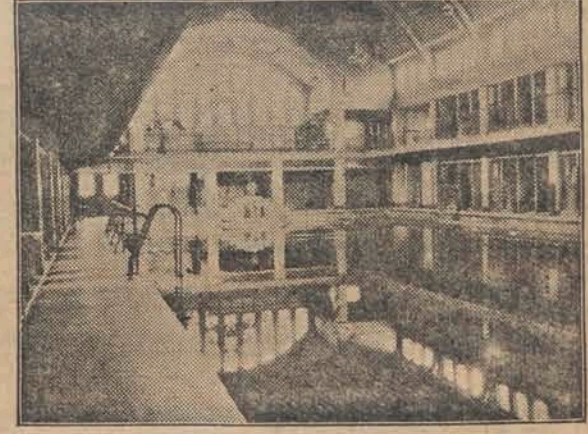
DE KLERK & TEN BRUGGENCATE
VASTE WASCHTAFELS, groote maat,
reeds van af f 22.50 compleet.

Electrische ornamenten en -apparaten.
Laan van Meerdervoort 150, 's-Gravenhage. Tel. 35122

GEVESTIGD
FOTOGRAFISCH ATELIER
H. THEOBALD
voorheen firma CHARLS en VAN ES & Co.
BATAVIA-SOERABAIJA.
LAAN VAN MEERDERVOORT 189A.
TELEPHOON 33770.
::: 'S-GRAVENHAGE. :::

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES”
Telefoon 32739 Postrekening 69868
Weimarstraat 63, Den Haag.
In de onmiddellijke nabijheid van de Electr. tramlijnen
3, 5, 12 en de Stoomtram H. S. 11

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste eischen
van hygiëne en comfort voor de bezoekers.
ZWEMBADEN - KUIPBADEN - DOUCHEBADEN
Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip-
of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.
Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

Accountantskantoor VAN LINGE
Wilhelminastraat 80 - DEN HAAG - Tel. 70922
Vertegenwoordiging in Ned.-Indië:
ADMINISTRATIEKANTOOR „UNIE”,
WINCKEL, DE LANGE & CO., Malang (Java)
BELASTINGZAKEN, ACCOUNTANCY en
Administratiën in Nederland en Ned.-Indië
E. D. VAN LINGE Rzn., Accountant, Den Haag
E. W. A. SNOEK, Oud-Insp. der Dir. Bel., „ ”
A. RUYSCH VAN DUGTEREN,
Oud-Insp. van Fin. in Ned.-Indië, „ ”
W. J. L. DE LANGE, Accountant, Malang (Java)

VAN GULIK's Wijnhandel
 2e Louise de Colignystraat 75 Telefoon 72523
's-Gravenhage
 Uitsluitend prima Wijnen, Whisky, Cognac
 enz., van eerste klasse huizen

M. STEINS - DEN HAAG
 Korte Houtstraat 14a
 VERTROUWD ADRES VOOR VAKKUNDIGE
 SCHOEN-REPARATIËN
 in uitsluitend betere afwerking, zowel genaaid als gepend
Eerste klasse Maatwerk.

Tandarts Dr. A. KERVEL
 Frederik Hendriklaan 45
 DEN HAAG TELEF. 50122
 Spreekuur 9-3
 Belangrijk verlaagd Tarief
 bij contante betaling.

N.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-M^U
BRANDSTOFFENHANDEL
 DENNEWEG 67a TELEFOON
 DEN HAAG 14427

 Wenscht gij te ontvangen te kwaliteit
 brandstoffen, tegen billijken prijs en
 gegarandeerde maat? Bel dan op 14427.

A. SCHRÖDER & CO
 GROENMARKT 25, 26, 28
'S-GRAVENHAGE
BEDDEN MAGAZIJN

 GROOTE KEUZE
 WIT-LAK
FANTASIE
MEUBELN

BRIEVEN en stukken, de afdeeling Advertenties betreffende, uitsluitend te adresseeren: Administratie Koloniaal Weekblad, Nobelstraat 20, Den Haag. Dus NIET enkel Drukkerij Ten Hagen.

Voor jongedames met diploma M. U. L. O., H. B. S. of Gymnasium bestaat gelegenheid om opgeleid te worden tot
PARTICULIER SECRETARESSE
 Spreekuur dagelijks 10-12, 2-4 en 8-9. Prospectus gratis ook voor de afdelingen
 HANDELSDAGSCHOOL, TYPEN, STENO, TALEN, BOEKHOUDEN. Instituut
SCHOEVEERS Stadhoudersplein 3, DEN HAAG
 Telefoon 52594

ongeschikt zijn een betrekking te bekleeden, om welke reden dan ook, vormen een kwaad — om niet van gevaar te spreken — hetwelk ten opzichte van de onontwikkelde bevolking dezer tropische landen niet onderschat mag worden.

Zij die in staat zijn zich een zelfstandig oordeel te vormen, zijn zelf ook wel in staat te achten een bepaald standpunt tegenover dit soort adviseurs in te nemen. De verstandigen zullen er zich dan ook wel voor hoeden met hen in relatie te treden. Maar hoevelen zijn er niet, die als uitvloeisel van hun geringe ontwikkeling vertrouwen in hen stellen, en bij wie dan eerst de schellen van de oogen vallen wanneer zij tot de ontdekking komen dat zij op een listige manier bedrogen zijn geworden.

Niet alleen dat de meest kromme denkbeelden omtrent het begrip „recht” ingang vinden, maar de grootste schaduwzijde is wel dat de betrokkenen, goedgeloovig als zij zijn, veelal ertoe overgaan van een vaak klein loon een deel af te zonderen voor betaling van het gegeven „advies”. Zelfs komt het wel voor dat geld geleend moet worden om een voorschot te kunnen geven voor de te maken bemiddelingskosten. Die voorschotten vooral zijn bedenkelijk.

Zoo is mij een geval bekend van een inlandsch handelaartje, die een som te vorderen had van een vrij gegoeden Chinees. Deze wist zich echter bij voortdurend en onder allerlei uitvluchten aan de betaling van zijn schuld te onttrekken. Plots scheen er voor den schuldeischer uitkomst in 't zicht. Een Inlandsch „rechtskundige” werd aanbevolen en in den arm genomen. Uiteraard verklaarde deze dat hij wel kans zag de vordering te innen. De crediteur, hoopvol gestemd, gaf hem een voorschot voor de te maken kosten. Doch toen ten slotte voor de gemaakte en nog te maken kosten een som besteed was, welke het bedrag der schuld bedenkelijk naderde, zonder dat eenig tastbaar resultaat bereikt was geworden, kreeg de schuldeischer van zijn bemiddelaar het bericht dat de Chinees niet langs minnelijken weg genegen was de tegen hem gestelde vordering te voldoen!

Slechts één voorbeeld uit velen en vrijwel allen eindigende in een financieele adering ten gunste van de „rechtskundigen”, die op dat gebied niet zelden blijk geven een benijdenswaardige menschenkennis te bezitten. Naar de verkregen resultaten behoeft in den regel niet gevraagd te worden. Zij bestaan ten eenenmale niet of in zeer beperkten omvang.

Een groot deel der bevolking is volslagen onbekend met den weg welke ingeslagen dient te worden om in een of andere zaak recht te erlangen. Dat de mogelijkheid bestaat van kosteloos procederen, is ook slechts in zeer geringe mate tot de menschen doorgedrongen.

Van die onwetendheid profiteeren niet zelden procureurs bamboe op buitengewoon handige wijze, gelijk zij, in de gevallen dat wel geprocedeerd wordt, nogal eens een machtiging weten te bekomen om hun cliënt in rechten te vertegenwoordigen.

De wet staat nu eenmaal toe dat in civiele zaken een belanghebbende zich door een gemachtigde doet vertegenwoordigen. En wanneer deze, hoe ongunstig hij maatschappelijk ook aangeschreven moge staan, uit dien hoofde bij autoriteiten komt, dan dient hij wel toegelaten te worden. Dit is een kolfje naar zijn hand. Allen die het hooren kunnen, moeten weten dat hij door die en die ontvangen is geworden. De indruk moet gewekt worden dat hij in een sfeer van vertrouwelijke verstandhouding met hen omgaat, zodoende trachtende het vertrouwen van anderen te winnen.

Ook in zaken van strafrecht vervullen zij wel eens een rol, doch bij voorkeur als hun belangen er mede gebaat kunnen zijn. Hoe dan gehandeld wordt, bleek kortgeleden tijdens het vooronderzoek in een strafzaak.

Vier hunner, Europeesche en Chineesche „rechtsdeskundigen” wierpen zich — ieder afzonderlijk — ongevraagd op als de behartigers van de belangen

des verdachten. Eén hunner ging daarbij dat hij een vergadering belegde met... tuigen.

Tijdens deze bijeenkomst trachtte hij hadden verzwarende verklaringen afgelegd (zichte van den verdachte) van gedachten veranderen. Niet door hen over te halen rechter valsche verklaringen af te leggen wel liet hij uitkomen, dat als zij voor den ook zoo getuigen als tijdens het vooronderzoek kans liepen gestraft te worden voor...

Ook hier weer: het doel heiligt de middelen. Hoeveel dergelijke gevallen zich hier ten reeds afgespeeld hebben en zich nog afspeelen zich slechts raden. De zwijgzaamheid der werkt er niet toe mede dat alles aan het licht

Over 't algemeen kunnen de would hunkundigen ongestoord hun gang gaan. Zool niet binnen het bereik der strafwet vallen, aan hun handelingen niet veel aandacht geToegegeven dient te worden dat helaas tegedragingen niet veel valt te doen. Doch wel m.i. de mogelijkheid de bevolking tegen waarschuwen in het algemeen en meer in zonder tegen hen wier optreden tegen het der bevolking indruischt. En daarbij kan gewezen worden om in voorkomende gevallen te erlangen, zonder dat buitengewone kost maakt behoeven te worden.

Er kan op deze manier heel wat ongerid komen worden.

Weltevreden, Oct. '25.

Museum van Oost-Aziatische Kunst

Op de Keizersgracht No. 690 te Amsterdam tot voor eenige maanden de Afdeling „kunde” van het Koloniaal Instituut gevestigd gebouw, dat voor het gewone voorbijganger publiek weinig in het oog liep, doch me wijden beter bekend was door de aldaar tentoonstellingen van Indische weefsels.

Na de verhuizing der Afd. Volkenkunde door den Heer M. E. Gelpke een Museum van Aziatische Kunst gevestigd, hetwelk op Vredezer is geopend.

Het bevat een zeer uitgebreide verzameling van Chineseche en Japansche kunst, die in deze behuizing goed tot haar recht komt. (Onder Indische kunst of kunstnijverheid is hier niet te toongesteld).

In een voorzaal bevinden zich te midden van wierookgeur Boeddha- en Kwan-Yin-beelden, luksgoden, kamerschermen, wapenrustingen, derdeelen van zwaarden, als tsuba's, voorwerpen, netsukés, enz.

Wandelende door de gang, waar kakemonprenten zijn opgehangen, komt men in de achterzaal, geheel gevuld met vitrines en met pottenbakkerskunst, lakwerken, enz., een grote draagstoel en eenige beelden bij aandacht vragen. Op de verdieping is zelfde kamer geheel Japans ingericht en een lijke dame geeft hier, gelukkig in het Hollands alle inlichtingen over de wijze, waarop de lende voorwerpen gebruikt worden.

Belangstellenden worden al deze schatten gratis ter bezichtiging gesteld.

Het spreekt vanzelf, dat bij zulk een uitbreide verzameling, bij de opsomming waarvan zek veel zal zijn vergeten, voorwerpen van onkunstwaarde zullen worden aangetroffen, waar er ongetwijfeld veel onder voorkomt, hooge mate belangwekkend en zeldzaam is, den hoogen kunstzin der Oosterlingen getuig schen wij den Directeur, den Heer Gelpke, een druk bezoek en veel belangstelling met zorg bijeengebrachte collectie.

Wilt ge in alle opzichten tevreden zijn, koopt dan Uw
GOUD EN ZILVER
 of brengt Uw Reparatiën bij W. K. POULUS
44 WESTEINDE 44 DEN HAAG - TEL. 33622
 het sedert 1885 zoo gunstig bekend staande en
 vertrouwde adres.
 2de Winkel: **BOEKHORSTSTRAAT 101a**
Let op het juiste adres

A. LOTGERING
 Tandarts
 Suezkade 72 - Den Haag - Tel. 3205
 Spreekuren: 8.30-9 v.m.
 1.30-3 namidd., 7-8 namidd. (behalve Zaterdag)

ANNO
1674

MAATSCHAPPY TOT EXPLOITATIE
VAN DE

STOOMWASSCHERY

BYVOET & ZON

BLOEMENDAAL

TEL. 22016. TEL. 22016.

Zilverwerk uit Maleische landen.

zilveren en gouden schotels en kommen" ver-
het gidsje van het Rotterdamse museum,
de collecties van Bali en Lombok worden be-
nen. Loebèr in zijn Encyclopaedie-artikel over
verwerking schrijft, dat vooral Bali de kloeke,
zilveren schotels en bekens kent, edel van
Maar Bali behoort niet tot de Maleische lan-
De zeer mooie zilveren sirih-doos door den
schrijver afgebeeld (Geill. beschr. Ind.
tij. VIII, 1916, pl. XXXVIII) is, blijkens den
ogus R. Eth. Mus. VI, Sumatra I, een zeldzaam
werp, dat in zijn buurt (bl. 16) geen exemplaar
gelijke faktuur kan aanwijzen. Fischer schreef
„naar Klingalesch model". De doos is uit
afkomstig, maar kan wel elders zijn gemaakt;
het Aljehsche koperwerk, dat bij groote hoe-
den uit Soengei Poear kwam; Aljehsche han-
sieten soms voor duizenden in de maand
maken en verhandelden het in Aljeh en op het
ka-schiereiland (Westenenk, Weekbl. voor
26 Nov. 1905, bl. 546).

door een museum wandelt, waarin voorwer-
uit onze Oost zijn tentoongesteld, ontmoet geen
voorwerpen van zilver; vele kleine en veel
eren beslag, soms heel mooi: klein werk, ter
ering van wapens (lansen van Celebes!) en
vrouwen-tooi, arm- en polsbanden, halskettin-
en oorhangers. Voor de Javanen, schrijft Rouf-
Voorn, industrieën, 91), was van ouds het
het geliefde metaal, zilver een bijkomstigheid.
en zilvermeden worden in één adem ge-
d, maar de kemasan, in welk woord het goud
was goudsmid bovenal en tevens zilversmid.
mededeeling dat er thans veel groot zilver-
los komt, zal dus iedereen doen opkijken die
met de Indische kunstnijverheid heeft bemoeid.
vindt de mededeeling in de pas verschenen
eringen 3 en 4 van het Tijdschr. v. h. Bata-
sch genootschap (1924) bl. 621, waar een lijst
afgedrukt van de aanwinsten der ethnogra-
verzameling in het vorige jaar; 47 maal lees
„gedreven zilveren voorwerp", schalen,
men, gendi's, presenteerbladen, sirihstellen en
kwispe(1) door. Het museum des genootschaps
deze collectie aangekocht en geeft van een
al voorwerpen mooie afbeeldingen, een kom
en een zonder deksel en een presenteerblad.
sch zilverwerk, maar vanwaar? Prof. Schrieke,
over deze zilvertloot schrijft, doet uitkomen dat
Hollandsche literatuur erover zwijgt; hij had
de Aljehsche doos kunnen noemen. De En-
he is te rijk, en daarvan getuigen vele titels.
an: Het verspreidingsgebied strekt zich uit van
Siam in het N.W. tot Noord-Borneo in het
en tot Palembang in het Zuiden. Volgens de
nde Engelsche literatuur zou de haard ervan
Riouw hebben gelegen. „Een voorloopig rapport
gaaft verklaring voor het zwijgen der Ne-
landsche literatuur over het vervaardigen van
zilversmeedwerk." In den tijd van de laatste
sultans van Lingga Riouw werden de voorwer-
rinds gemaakt; ten tijde van den laatsten sul-
Abdul-Rahman geraakte de kunst in verval en
is ze geheel verdwenen, deze hof-kunst, die
bestaan zoo lang er een hof was. Toen het
aat werd opgeheven, zullen de tengkoe's en
naar de Maleische rijkjes in de Straits zijn
weken en hun kostbaarheden hebben medege-
en. En die er bleven op Riouw hebben hun zil-
werk van de hand moeten doen; zoo zijn vele
en te Singapore in Engelsche handen geraakt.
al het zilverwerk in het museum van het
naasch Genootschap is gekomen, verklaart de
chtende nota als volgt. Voornamelijk Minang-
sche handelaars zijn, sedert de laatste maan-
van 1924, ermede naar Batavia gekomen, en ook

naar Semarang, Jogjakarta en Soerabaja zijn zij ge-
reisd om het te verkoopen. „Zij hebben hun agenten
in Oost- en Noord-Sumatra, die het voor hen met
kains, wapens, porselein en derg. in de kampongs
opsnorren, het opkopen voor geld, ruilen tegen
karbouwen, paarden en derg. (uiteraard groote par-
tijen of bijzonder kostbare stukken) of tegen van
Java geïmporteerde katoentjes of batiks verhan-
delen. Op deze wijze is het Museum er in geslaagd
succesvol een aardige collectie te vormen, die
als representatief kan worden beschouwd, omdat ze
een overzicht geeft van de voornaamste typen en
versieringsmotieven die voorkomen." En daarna
komt de verrassing: „De collectie is echter grooten-
deels niet van Riouw afkomstig. Van een enkel stuk
is als herkomst Palembang, van andere Aljeh, van
andere W. Borneo aangegeven, maar veel schijnt
van S. O. K. afkomstig te zijn en bepaaldelijk
Asahan. De groote vraag ernaar op Java heeft de
activiteit der Minangkabausche handelaars geprik-
keld — de porselein-voorraad raakte uitgeput, al
komt er in den laatsten tijd weer wat meer uit
Aljeh, dat tegenwoordig blijkbaar afgeklopt wordt
— en de malaise heeft de bezitters tot afstand ge-
dwongen."

Nu moeten we even terug. De haard lag op Riouw.
Tijdens het beheer van den laatsten sultan raakte
het zilversmeden in verval; deze werd in 1911 af-
gezet omdat hij sensueel, spijziek, zwak en onbe-
trouwbaar was. In het artikel Riouw en onderhoor-
igheden in de Encyclopaedie III 1919, 605 wordt,
indien ik goed heb gelezen, van zilversmeden niet
gerept; het enige metaal dat wordt genoemd is dat
van de petroleumblikken. De stukken thans te
Batavia aangekomen, zijn grootendeels afkomstig
van Sumatra en van Borneo; althans aldus luidt het
antwoord op de vraag „vanwaar?" De groote vraag
ernaar op Java... maar hoe kan er vraag, groote
vraag zijn naar een artikel waarover in de Hol-
landsche literatuur niets was te vinden? Men gaat
zich afvragen waar dat goedje zoo lang een onder-
komen heeft gehad, ook waarom veel van S. O. K.
„schijnt" afkomstig te zijn. Palembang vervalt,
want het bestuur zegt, dat daar nooit zoiets is ge-
maakt. Van S. O. K. worden nog berichten ver-
wacht; volgens Westenenk moet zulk zilverwerk
daar vroeger zijn gemaakt. Ook van Borneo en
Aljeh worden nog gegevens te gemoet gezien.

Als cultuur-uiting, zoo lezen we, is het onder-
havige zilverwerk niet van belang onthloot. Het zijn
alle luxe gebruiksvoorwerpen, bestemd om bij fees-
ten te worden gebezigd. „Zooewel op de vormen als
op de versieringsmotieven hebben allerlei invloeden
gewerkt. Men vindt er Voor-Indische, Chineesche,
Europeesche, maar ook zuiver Inlandsche vormen
onder." Wat zijn Europeesche vormen en wat zijn
inlandsche? Onder de siermotieven zijn er oud-
Javaansche en ouderwetsch-Javaansche. De contro-
leur De Haan is te Riouw te weten gekomen, dat de
oorspronkelijke toekangs zijn gekomen van Java en
dat zij zich vestigden daar waar sultan en onder-
koning hun woonstede hadden.

Ongetwijfeld is dit „een aardige collectie" zilve-
ren gereedschap; zij zal nog aardiger zijn wanneer
we meer ervan hooren dan het bijschrift ons geeft.
Er valt hier en daar iets op te helderen. Maar er is
reden tot dankbaarheid, dat het museumbeheer zoo
spoedig, immers dadelijk bij het vermelden van de
aanwinst, mededeelt wat er bekend is omtrent deze
kunstuiting, ook hoe het zich voorstelt dat de voor-
werpen zijn opgesnord en een weg hebben gevonden
naar het museum. JOH. F. SNELLEMAN.

DEN LEDEN wordt beleefd doch dringend verzocht,
bij adresverandering hiervan ten
spoedigste mededeeling te doen: in Nederland aan den
Heer Administrateur der Vereeniging, Heulstraat 17, Den
Haag; in Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger den
Heer Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostk.

INSTITUUT VOOR MAGNETISME EN MASSAGE
MEDISCH ADVISEUR F. W. WAGHTO, ARTS
GEVESTIGD
v. GALENSTRAAT 70, b/h PR. HENDRIKPL.

Spreekuren: 8.30—10 uur voormiddag, 1.30—3 uur
namiddag 7—8 uur 's avonds. Spreekuur Oogarts:
Zaterdagmiddag van 3.30—4.30 uur. Magnetiseurs-
Masseurs: H. C. ORIF VAN AMSTEL, W. P. MÜNZE.

(M.V.Z.)

MELKINRICHTING DER VEREENIGDE — ZUIVELBEREIDERS —

Badhuiskade 5 Scheveningen

levert U

tegen concurrerenden prijs
prima kwaliteit Melk en Zuivel-
producten. Probeert U eens onze
Prima Roomboter, de kwaliteit
zal U bevallen!

Deze artikelen dagelijks versch
aan huis bezorgd.

ZOOEVEN VERSCHENEN:

DOOR DE LUCHT NAAR INDIË

door

A. N. J. THOMASSEN A THUËSSINK V. D. HOOP
met 112 illustraties op kunstdrukpapier naar foto's, tijdens
den tocht genomen en talrijke routekaartjes.

PRIJS: ingenaaid f 5.25; in Prachtband f 6.90
Zendt per omgaande uwe bestelling aan

N. V. KONINKL. NEDERL. BOEK- EN KUNSTHANDEL
VOORHEEN M. M. COUVÉE

Laan v. Meerderev. 35 - DEN HAAG - Telefoon 35752

Filiaalen:

Klimophof 14, Tel. 35563 Theresiastr. 108a, Tel. 72444

KWEKERIJ „ALPINA" WASSENAAR

KWEKERIJ „ALPINA"

RAAPHORSTLAAN - WASSENAAR

Speciale cultuur van
Alpen- en Rotsplanten

P. B. v. MOORSEL & Co

KERKPLEIN 11-12 — 's-GRAVENHAGE

Eiken Slaapkamer:

Lits-Jumeaux, dubbele Spiegelkast,
Waschkast, 2 Nachtkastjes, Tafel
en 2 Stoelen . Gld. 260.00

WOLLEN DEKENS

VERLAAGDE PRIJZEN

Gld. 6.85 - 8.75 - 10.25 - 12.60 - 14.75

J. ZUIDERWEG

Nicolaïstraat 37 's-Gravenhage

ELECTRO-TECHNISCH BUREAU

Levering en plaatsing van Haarden,
Kachels, Fornuizen, enz.

Aanbevelend J. ZUIDERWEG

IN 3 1/4
VAN UUR
PARIJS
EN
LONDEN
NAAR
AMSTERDAM EN ROTTERDAM
PER VLEGDIENST K. L. M.

DANS-INSTITUUT DE HEER EN MEVROUW BROK
DIPLOMÉ
HOFWIJKPL. 74c - TEL. 13959 - DEN HAAG
GEVESTIGD SEDERT 1912.

PRIVÉ-DANSLESSEN VOOR ELKEN LEEFTIJD DAGELIJKS EN OP IEDER UUR à f 250 PER LESUUR.
IEDERE VOLGENDE LEERLING(E) OP HETZELFDE LESUUR f 1.—.
VELE INDISCHE FAMILIES GENOTEN BIJ ONS DANSONDERWIJS.
SPREEKUR DAGELIJKS VAN 9 UUR VOORM. TOT 10 UUR NAM.

DENKT
U wel aan ons blad voor
Uw reclame?

't SPORTHUIS
GRAVENSTRAAT 1 opp. Bonneterie
THE HAGUE TELEF. 16606

HABERDASHERY
EXCLUSIVELY ENGLISH
WINTER COATS
SPORTCLOTHING
RIDING BREECHES
PLUSFOURS
PULL OVERS

Boorden

DE HAAGSCHE POSTZEGELHANDEL
TOUSSAINTKADE 41 - DEN HAAG

Het beste en meest vertrouwde adres voor de In- en Verkoop van postzegels.
Wij koopen steeds alle betere Post- en Portzegels van Suriname en Curaçao tegen zeer hoge prijzen.
VRAAGT PRIJSCOURANT

Propaganda.

Wie zich aansluit bij een vereeniging geeft daarmee te kennen dat hij instemt met de beginselen welke aan die vereeniging ten grondslag liggen. Hij verbindt zich daardoor niet mede te helpen die beginselen ingang te doen vinden, ze te verbreiden, propaganda te maken.

Toch gaat de gang van zaken niet buiten hem om en heeft hij, als lid, persoonlijk belang bij den bloei der vereeniging tot welke hij toegetreden is.

Bijaldien nu geen enkel persoonlijk belang gediend wordt door hem die „wacht en stille zit” — al was dit niet de meening van een nuchter poetaster in tijden lang voorbij — maar wel door moeite te doen, hoe gering ook, zoo ziet hij zich moreel de taak opgelegd om die beginselen welke de zijne zijn, verder uit te dragen. Valt dit al moeilijk te weerspreken, de praktijk wijst anders, uit. Moraal en Theorie gaan, als regel, door haar hoogte, boven het Leven uit, — heeft men er zich al naar te richten als naar onwrikbare wetten.

En zoo moge dan, aangezien het hier geen uitzondering geldt, de verklaring gevonden worden voor de periodieke opwekking te dezer plaatse aan onze leden om, door te trachten anderen voor het lidmaatschap te winnen, de Vereeniging Oost en West krachtiger te maken.

Eene uitnodiging dus voor het maken van persoonlijke propaganda („de beste in het gebruik”).

Door de toename, immers, van het ledental wordt onze Vereeniging krachtiger, dientengevolge machtiger en kan zij hare wieken breder uitslaan, hetgeen m.a.w. wil zeggen dat zij daardoor almeer in staat zal zijn zich dienstbaar te maken aan een groot landsbelang.

Het beginsel op hetwelk doel en streven van Oost en West berust, is de voortdurende versterking van den band tusschen Nederland en de Overzeesche Gewesten. Dat is toch een groot landsbelang en het bewijs ervoor behoeft niet meer te worden geleverd. Een man van gezag heeft gezegd dat het Nederlandsche volk, staatkundig, zwak voelt. Reden dan om alles aan te wenden wat dat gevoel kan versterken. Dat doet Oost en West. Met het feit voor oogen dat Nederland, O. en W. Indië in één staatsverband zijn saamgevat en dat de onderlinge band steeds hechter dient te worden gesmeed.

Leden van Oost en West, getroost u dan een kleine moeite en steunt uw Vereeniging met den besten steun welken ge haar verleen kunt.

Brenge ieder Uwer een nieuw lid aan!

In de verwachting dat aan dezen wenk ditmaal gehoor zal worden gegeven zij medegedeeld dat in de opgave van „Nieuwe leden”, achteraan in het blad, voortaan zal worden vermeld door wie deze zijn aangebracht geworden.

Deze maatregel moge een aansporing zijn om de nog te vele „buitenstanders” te bewegen tot het lidmaatschap toe te treden en aldus een „edelen wedstrijd” doen ontstaan om Oost en West tot hooger bloei te brengen.

Dactyloscopie.

In aansluiting aan hetgeen ik in het Koloniaal Weekblad van 1 October j.l. over dactyloscopie schreef, ontving ik van den Heer W. H. F. Engelen, politieleeraar in die kunde, een boekje,¹⁾ welks belangrijke inhoud ik ten zeerste ter lezing aan bestuurders van onderwijsinrichtingen, waar jongelui opgeleid worden voor werkzaamheden in Indië, en in Indië werkende ondernemingen aanbeveel, evenals aan degenen, die met Inlandsch personeel of ondergeschikten werken.

De dactyloscopie toch levert het onwederspreke-

¹⁾ Getiteld: Identificatie door de Dactyloscopie ('s-Gravenhage, Gebr. Belinfante, 1925).

GEBR. v. EGMOND
H. Zwaardcroonstr. 130, Tel. 71639
DEN HAAG

Aanleg en onderhoud van Tuinen
Levering van alle soorten planten
— Vraagt gratis prijsopgaaf —

lijke bewijs, dat men met een bepaalden persoon maken heeft. Ik spreek hier nog niet eens van vaststellen der identiteit van misdadigen, ook over die van gedroste contractanten, paspoorteerden, pensioentrekkers, enz.

Naar aanleiding van bovenstaand is het mijne meening, dat dactyloscopie onderweerd moet worden aan allen, die naar Indië veroorloof ik mij, daarop nogmaals de aandacht van belanghebbenden te vestigen.

Voor aanvragen tot het volgen van cursus het verkrijgen van privé-onderricht kan men wenden tot den Heer W. H. F. Engelen, wijk Caan van Necklaan 289, te Rijswijk.

F. VAN PES

Sprokkel.

De Rubberpositie.

Luit.-Generaal Swart over het te verwachten te

In de Indische pers doet het navolgende de ronde:

„Aneta seint uit Amsterdam, d.d. 6 October voorzitter van den Raad van Beheer in Nederland van de Internationale Rubbervereeniging en Indische cultures, luit.-generaal H. N. A. onderschrijft de meening van Herbert Hoover in de jaren 1928 tot 1930 een aanzienlijk tekort moet worden verwacht. De rubbercultuur het Oosten gaat ongetwijfeld een reeks van spoedige jaren tegemoet.”

Met dit bericht heeft Aneta de pers laten inloopen; niet generaal Swart — de oud-president van den Raad van Indië — is voorzitter enz. van de Internationale Vereeniging de Rubbercultuur, doch wel zijn naamgenoot A. G. N. Swart.

Het is opmerkelijk dat deze Aneta-naam warring ontgaan is aan de bladen welke het tje opnamen (o.a. de *Locomotief* van 7 Octo-

Van Week tot Week.

Di. 10—Ma. 16 November.

Het aftreden van den Minister van Koloniën zoover uit Aneta-telegrammen is gebleken, in Indië zeer ontstemd en ontevreden over de Tweede Kamer voorgevallen politiek verstrekkinge gevolgen. Het Bat. Nieuwsblad wellicht het best de gevoelens van velen van die courant schrijft:

Het geheele voorval laat meer plaats schaamte, dan voor roem, doch de Nederlandse politiek kent blijkbaar geen schaamte. Mishal reconstructie van het Kabinet, omdat geen aanwezig zou blijken, om samen te werken wijt Indië zijn verlies van een veelbelovende minister aan een minderwaardig politiek standpunt in het Nederlandsche parlement. Van standpunt bezien, is er haast geen strengnis over dat Parlement denkbaar, dan gelet in de tegenstelling van de zes jaren van de Graaff, tegenover de zes weken van Welter.

Raadsman voor studeerenden. Bij Kon. besluit noemd bij het Departement van Koloniën raadsman voor studeerenden, de heer L. tenenck, (oud-)lid van den Raad van Ned.

De Begrooting voor 1926 in den Volksraad. voorloopig verslag der afdelingen van den raad nopens de suppletioire begrooting van dienstjaar 1926 wordt met waardeering van de bereidwilligheid van den Gouverneur om de gebruikelijke bestuursperiode alsnog te verlengen.

Algemeen zijn de leden van oordeel, voorgenomen splitsing van de vloot voor het oordeel van den Volksraad behoort onderworpen.

Geklaagd wordt, dat bijna alle, door den raad aangenomen amendementen door

F. C. DE BRUIJN
Danckertstraat 43 DEN HAAG Tel. 3454

Comestibles, Vleeschwaren
Koloniale Waren
Indische Ingrediënten
Bezorging door de geheele stad

VOORBURG :: VIJF HEERENHUIZEN

Te Koop aan de Laan van Sevenstar of verlengde Julianastraat. Tien groote en kleine kamers. Voor en achtertuin. Verder alle gemakken. Directe verbinding met Den Haag, Noordwijk en Rotterdam. Koopprijs f 9500.— tot f 9800.—

Te bevragen op het werk en Oranjestraat 72 VOORBURG

N.C. HOOGTEJLING

van Noord tot Zuid van West tot Oost

VERHUIZINGEN
OVER DE GEHEELE WERELD
25 VAN BLANKENBURGSTR. 109

BERGPLAATSEN
VOOR
INBOEDELS
OPSLAG-BAGAGES

TELF. 32615

WINKEL VOOR DE BEHANGERS
Frederik Hendriklaan 283
TELF. 50910
DEN HAAG

Haarlem en Omstreken.

AUG. OEPKES
FOTOGRAAF
PRINS MAURITSL. 9
by het KENNEMER LYCEUM
OVERVEEN

ZIJT GIJ ABONNEE ?

van het rijk geïllustreerde en op zwaar kunstdruk in dubbeltoon-inkt gedrukte Maandblad

NEDERLANDSCH-INDIË OUD EN NIEUW

Zoo niet, vraag dan gratis proefnummer aan bij de Administratie Prijs per jaargang f 20.— te voldoen in halfjaarlijkse termijnen van f 10.— Jaargang IX (Mei 1924—1925) bevatte o.a. bijdragen van: Dr. H. P. Berlage, Prof. T. J. Bezemer, B. P. Bremmer, Prof. Dr. Karl Döhring, Anne Hallema, Dr. F. W. T. Hunger, S. Kalff, Prof. Dr. N. J. Krom, W. O. J. Nieuwenkamp, Joh. F. Snelleman, V. I. van de Wall, Dr. P. Wirz, Dr. Karl With e.a., benevens talrijke boekbesprekingen.

DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTRAAT 20 - DEN HAAG - TEL. 11937

Official **Ford** Dealer

THE UNIVERSAL CAR

Reinkenstraat 1 K **Garage „HAMIN”** Den Haag, Tel. 34215

Service - Automobielen-Onderdeelen

Archipel; ook langs de balustraden der rondlopende bovengalerijen hangen deze in rijke plooiën naar beneden.

In het midden der zaal prijkt een groot polychroom Balibeeld Krishna op zijn rijdier, de Garoeda-vogel, terwijl in kasten en op lange tafels, met *dotots* bedekt, allerlei kleiner hout- en leder-snijwerk, alsook koperen vlechtarbeid zijn uitgesteld. Het geheel maakt een overweldigenden indruk, terwijl enkele goed aangebrachte palmen en fijne bamboetwijgen, het nauwkeurig mysterieus-tropische karakter er van nog verhoogden.

Er was dan ook maar één roep van schwärmerisch Duitsche bewondering, toen j.l. Zaterdagmiddag om 4 uur de deuren der tentoonstelling geopend werden en een lange rij van genodigden binnenstroomde, om te komen luisteren naar een lezing van R. M. Noto Soeroto over Javaansche kunst.

Geheimrath Schumacher, de Decan der Philosophische faculteit aan de universiteit alhier, die tevens voorzitter is der Duitsch-Nederlandsche Vereeniging, opende de samenkomst met eenige welgekozen woorden, die blijk gaven van zijn groote kennis en warme belangstelling in de Indische kunst. Zoo zeide hij o.m.: dat, wat hier getoond wordt, niet antiek is, doch levende kunst, die voortbouwend op eeuwenoude, heilige traditie, zich toch telkens opnieuw verjongt. Wie, zooals hij, eenmaal dat schoone land met zijn interessante bevolking bezocht heeft, verlangt er altijd weer naar terug. Ook hoopt hij, dat de aanblik van het tentoongestelde zijne landgenooten een aansporing moge zijn om hun belangstelling uit te breiden buiten de grenzen van het Duitsche rijk, dat deze Indische kunst hun vele vruchtbare „Anregungen” (opwekkingen) mogen geven. Het doel der Duitsch-Nederlandsche Vereeniging is de cultureele banden tusschen Nederland en Deutschland nauwer aan te halen. In dit verband herinnerde hij nog aan de belangrijke wetenschappelijke lezingen en de pracht-tentoonstelling van Hollandsche schilderkunst, welke na den oorlog in de zalen van het Kasteel Sans-soucis te Potsdam gehouden zijn.

R. M. Noto Soeroto, die speciaal de heeren Prof. Max Fleischer en Richard Oertmann noemde als de stuwende krachten dezer expositie en ook „Boeatan” vermeldde als deelnemster er aan, behandelde in vloeiend Duitsch — waarvoor hij van den voorzitter, bij diens dankbetuiging, nog een welverdiend pluimpje kreeg — hoofdzakelijk de Javaansche wajang- en zangkunst, waarbij niet alleen hij zelf, doch ook M. Ngb. Poerbatjaraka eenige demonstraties gaven, om aan te toonen, hoe om de kern van hun vaderlandsche lied, door iederen Javaanschen zanger, persoonlijk, al naar diens aard en aanleg, gevarieerde krullen en versieringen kunnen worden aangebracht.

Het aandachtige publiek vond dit alles zeer belangwekkend en gaf door luid en herhaald applaus blijk van zijn ingenomenheid. Dit voorspel een goede opkomst voor de aanstaanden Maandag- en daarop volgende avonden te geven wajang- en dansvoorstellingen met gamelanbegeleiding in het Künstlerhaus, Bellevuestrasse, alhier.

Daar het Berlijnsche Museum für Völkerkunde thans bezig is naar een nieuw gebouw te verhuizen en alles ingepakt ligt, zijn enkele gamelan-instrumenten uit het Hamburgsche Museum geleend, die door de Javanen, onder leiding van R. Ngb. Poerbatjaraka, zullen worden bespeeld, terwijl R. M. Jodjana en Siti Sundari (Mej. Gincke Weber, die velen zich nog van Boeatan in de Gothische zaal zullen herinneren) daarbij eenige dansen zullen uitvoeren. Hoewel een en ander natuurlijk slechts een flauw beeld zal kunnen geven van die schitterende Javaansche kunst, zal zelfs dit eenvoudige ongetwijfeld indruk maken en naar meer op dit gebied doen verlangen.

Ook zullen er door deskundigen lezingen worden gehouden, o.a. door Prof. Max Fleischer over de batik-kunst en door Prof. Hornborstel over de gamelanmuziek. Hierover later nader.

Persoverzicht uit de Indische Bladen.

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS.

De belastingdruk op de Inlandsche bevolking. Het onderzoek naar de Inlandsche welvaart.

Den 14en Maart j.l. werd de ass.-resident *Meijer Ranneft* door den directeur van B. B. belast met een

POSTZEGELEXPOR

D. W. BRANTSEN
Frankenstraat 41 - Den Haag - Telef. 53529

Zichtzendingen uitsluitend volgens mancolijst. Verlangt vanaf September a.s. mijn gratis maandel. Offertenblad met vele gelegenheidsaanbiedingen.

onderzoek naar den druk der desdiensten, de gen van de locale gebiedsdeelen en hetgeen en ander samenhangt. Tevens had de heer *M. Neft*, aan wien de asp.-controleur *dr. W. Huert* toegevoegd, te onderzoeken welke wijziging landrenteregeling gewenscht moesten worden en daarbij na te gaan den druk van deze op het inheemsche landbouwbedrijf. Het *Bat* (13 en 14 Oct.), de *Java-Bode* (12 Oct.) en het *D. v. N. I.* (8 Oct.) publiceeren thans belangzondeheden uit het *Rapport Meijer Ranneft*. M. R. komt tot de conclusie, dat over het a genomen de belastingdruk op den Inlander we is, zij het ook dat de toestand gedurende de jaren verbeterde. Na 1921 trad namelijk vo Inlander een inderdaad zeer moeilijk tijdperk belastingdruk werd zwaarder, terwijl de inkom af- dan toenamen. Sinds een paar jaren zijn komsten echter over het algemeen grooter ge Het hoofdgeld wordt, als complement van de belastingen, toch zwaar gevoeld door de Inla bevolking. In het rapport wordt duidelijk uit hoe de oude Inlandsche bedrijfs-belasting l andrente door den Inlander wel begrepen w de billijkheid ervan wordt door hen gevoeld. het hoofdgeld is in de plaats getreden voor de diensten, lasten welke het nieuwere geslact kent. Het weet niet wat zij beteekenden en kan de moeilijk de fiscale heffing apprecieeren, welk vroegeren onbetaalden, verplichten arbeid he vangen. De eindconclusie van rapporteur is, heffing van hoofdgeld geleidelijk dient te wor geschapt en dat de vorm van belasting, welke Inlandsche bevolking het best en het gemak wordt verdragen de invoerrechten zijn. Daara de voorkeur te worden gegeven. Het moeten van bijvoorbeeld twee centen per dag aan recht hindert den Inlander van hoog tot laag dan het opbrengen van een in totaal lagere die in een beperkt aantal termijnen, in vrij dragen dus, in den loop van het jaar moet opgebracht.

De eindconclusie brengt de *Java-Bode* (13 weinig nieuws. Reeds lang werd de wensch ver om het zwaartepunt der belasting over te bron objecten als zout e.d. en haar zodoende milder kend te doen lijken, of te doen zijn misschien het hoofdgeld, dat ingevoerd werd ter vervang de heerendiensten, kocht de Inlander zich beschikking over zijn tijd en arbeidskracht; de werken kwamen niet meer, ten algemeenen in heerdiensten tot stand, maar de gelegen er om eene vrije en werkzame en wellicht wel bevolking te doen ontstaan. Thans, na al die blijkt die speculatie in alle opzichten een misda te zijn geweest. De Inlander is al lang vergele het hoofdgeld een zeer schappelijk bepaalde was voor eigen initiatief en vrijen arbeid. V verwachte welvaart is, over het algemeen gesp betrekkelijk weinig terecht gekomen. De grote ken kwamen door hooger offers uit de algeme middelen tot stand, en de Inlander, schoon heerdienst, bleek niet in staat de met zoovee raliteit en optimisme geboden kans te exploitee Zoodat hij thans het als zegening bedoelde hoo alleen nog maar gevoelt als een last, een drak directe belasting. Ziehier dan, in de eindconclus dit rapport, de groote koloniale vergissing e uitgesproken... een vergissing, die we nog wel en in telkens andere vormen zullen gemanifi zien.

Op aandrang van de Tweede Kamer werd maanden geleden een onderzoek ingesteld naar de welvaartstoestand der inheemsche bevolking, te samen te kunnen stellen. Met de leiding van het zoek werd belast het toenmalig lid van den R. v. de heer *Weller*, die later vervangen werd door de heer *Van der Marel*, terwijl de heer *Mr. de Malines v. Ginkel* belast werd met de dagelijkse werkzaamheden, welke, naast den compilatie- en dactiearbeid der binnenkomende gegevens van verschillende ambtenaren en diensten, ook verscheidende plaatselijke onderzoeken insloten. Het *Hbl.* (6 Oct.) weet mede te deelen, dat op deze de beschikking is verkregen over waardevol dat stellig een belangrijke uitbreiding van onze omtrent den economischen toestand zal bren blad uit den wensch dat dit onderzoek niet zal blijven tot het voldoen aan den incidentaal wensch van de Tweede Kamer naar meer

FIRMA H. MOLIER

BOEKBINDERIJ EN
LINIËERINRICHTING
HOUTMARKT 28-30

'S-GRAVENHAGE - TELEF. 10704

Schoen-Magazijn PAANAKKER

Alléén ZOUTMANSTRAAT 43 - Den Haag
TELEFOON 30869

Ontvangen nieuwe collectie Winterwerk

ent de volkswelvaart, een wensch, die periodiek
ting komt en steeds weer tot afzonderlijke onder-
ningen den stoot geeft, doch dat thans de nood-
dijkheid wordt ingezien van een voorigezelsystem-
sch onderzoek, dat ons op den duur, door ge-
te verzameling en verwerking der economische
ens, in staat kan stellen het scherpe beeld te
en van den economischen toestand der bevolking,
door alleen een krachtige verbetering daarvan
lijk wordt.

De arbeidersbeweging.

capitalistische samenleving staat in Europa, dank
de ontwikkeling van de arbeidersbeweging, nog
op haar beenen. Volgens het Soer. Hbl. (10 Oct.)
de arbeidersbeweging in Azië, ook in Ned-
tegenover de samenleving een heel andere hou-
aan, een houding van vijandschap en van op-
gheid, althans voor zoover zij zich richt tegen
vremdeling. Het zal wellicht moeilijker te ver-
lijken zijn dan in Europa, dat de arbeidsbewe-
zich ook in Ned-Indië tot een constructieven fac-
vormt. De rassen- en godsdienstverschillen ma-
nier de samenwerking, de uitwisseling van ge-
el, de erkenning van wederzijdsche belangen,
el moeilijker bereikbaar. De beweging is hier
ong; dit geldt zoowel voor de collectiviteit als
den enkeling. Wij zullen het oog op de toekomst
di moeten houden. Niemand behoeft ons te ver-
wat er thans aan de Inlandsche arbeidersbe-
ng ontbreekt en welke haar voornaamste stimu-
is. Toch ligt het geheim van de geleidelijke
wikkeling en van den groei onzer Indische kapita-
sche samenleving, ook hier in de wording van
enigermate ontwikkelden en tot oordeelen en cri-
gerijpten arbeidersstand. Zij zullen zich deelge-
medewerkers in de economische productie
en gevoelen, zoals de Europeesche arbeiders
at zeer bewust gevoelt. Dan zal ook de lust tot
en omverwerpen van onze kapitalistische
leving verdwijnen. Vooral Amerika is hier een
end voorbeeld. Wij zijn in Indië nog in het aller-
e begin. Reeds nu der arbeidersbeweging, hoe
rganiseerd en onevenwichtig die ook moge zijn,
begrip van belang bij de kapitalistische samen-
g bij te brengen, behoort tot de vormende en lei-
g taak van alle maatschappelijke leiders.

De padvinderebeweging in Ned-Indië.

Locomotief (7 Oct.) verneemt van het hoofdbe-
van de Ver. „Ned-Indische Padvindere”, dat de
kken commissie van den Volkenbond besloten
aan de algemeene vergadering voor te stellen,
geeringen uit te noodigen de padvinderij steun
leenen. In de toelichting tot dit voorstel merkte
commissie op, dat een beweging, die vol levens-
it is en die geïnspireerd wordt door ontegen-
k edele en hooge gedachten, geholpen dient te
en. De gedachten en gevoelens van het jonge
cht zijn een zeer belangrijk element in de vor-
van het geweten der menschheid, ging de
missie verder. De internationale padvinderij is een
ging, die dagelijks de gevoelens van onderling
pen en waardeeren, van onderlinge achting en
zal vermeerderen tusschen de jongeren van ver-
ende nationaliteit, wat ook hun taal, ras, of we-
eel moge zijn, en dit wel door geregelde onder-
bezoeken, door het kampeven, door de spelen,
hi gezamenlijk hebben beoefend in de dagen, die
gezamenlijk in vreugde hebben doorgebracht. De
eene vergadering van den Volkenbond heeft
op met algemeene stemmen besloten, alle rege-
van de staten, die lid zijn van den Volkenbond
end uit te noodigen om speciale faciliteiten wat
het vervoer per trein of anderszins, aan groe-
padvindere, die aangesloten zijn bij een geregis-
de nationale padvinderevereniging en die van
e land naar het andere reizen.
de Ned-Indische padvinderij betreft, deze telt
oogenblik 16 afdelingen, waarvan 12 op Java,
Billiton en één te Medan, Palembang en Me-
Zij groeit nog steeds, maar zoals gewoonlijk
de ontvangsten niet in dezelfde mate toe, ter-
de uitgaven voor subsidies aan de verschillende
ingen uit het centraal magazijn aanhoudend
worden. Jongens en meisjes van alle rassen
en in de Ned-Ind. padvinderij toegelaten. Steun
de zijde van de regering zoowel als van
anlieren is dringend noodig. Het hoofdbestuur
nert aan hetgeen Sir Robert Baden Powell,
scout, in zijn boek „Aids to Scoutmastership”
it. Sir Robert merkt op, dat de padvinderebewe-

ging, welke zich over de geheele wereld heeft ver-
breid, door haar systeem ons in staat stelt om van
elken jongen (of meisje) individueel een nuttig en
gelukkig staatsburger te maken; hen te gewennen om
elk op zichzelf in het belang van de gemeenschap
werkzaam te zijn en voorts door bij hen de broeder-
schapsidee (een der idealen van den padvinder) aan
te kweken, gepaard aan internationale welwillendheid
en een elkaar waardeeren van de volken en rassen,
men krachtadig werkt aan het in de toekomst ver-
krijgen van een blijvenden wereldvrede.

Volksgesondheid na een kwart eeuw.

De mijnwormziekte, die dertig jaren geleden nog
met geheimzinnigheid omgeven was, waartegen geen
kruid gewassen scheen, kan nu voor enkele centen
per patiënt bestreden worden. Met de *frambosia-be-*
strijding behoort die van de mijnwormziekte tot de
schitterendste hulpmiddelen tot leniging van de nood-
den der bevolking en tot eere van het Nederlandsche
gezag in Ned-Indië. Een half jaar geleden beschreef
de *Java-Bode* wat in de omgeving van Batavia, in het
Bantamsche in die richting gedaan wordt. In *De Lo-*
comotief (5 Oct.) geeft thans dr. W. G. K. Gothein
een beschrijving van dit werk, zooals het door den
D(ienst) V(olks) G(esondheid) is aangevangen in
Banjoemas. Er worden op het oogenblik ongeveer
20.000 Inlanders per maand behandeld. De bevolking
is zeer gewillig om zich aan de kuur te onderwerpen
en houdt zich over het algemeen zeer goed aan de
hygiënische maatregelen door dr. Gothein voorge-
schreven. In de ongeveer vier maanden geleden be-
handelde desa's is het percentage mijnwormzieken te-
ruggelopen tot 10 à 15 procent. Een zeer bevredigend
resultaat!

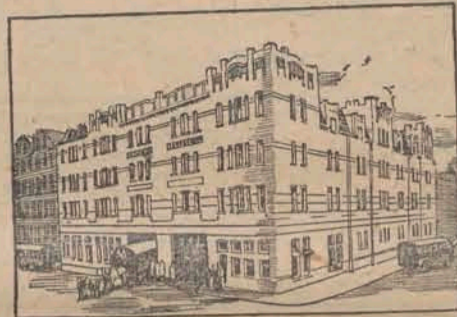
In *De Locomotief* van 8 Oct. brengt de Kediri-
correspondent in herinnering, dat vele jaren geleden
in het regentschap *Toeloengagoeng* en *Trenggalek*, een
onderzoek ingesteld is naar den omvang van de mijn-
wormziekte in die streken. Ook hier bleek dat de om-
standigheden in de desa's zeer onhygiënisch waren.
Haast in iedere desa kwamen de mijnbouwlarven in
grooten getale voor. Zoolang er voor Kediri nog geen
kans bestaat, dat de bestrijding dezer volksziekte in-
tensief kan worden ingezet, zou de dienst der volks-
gezondheid toch alvast pogingen kunnen aanwenden
om verbetering te brengen in de onhygiënische toe-
standen.

Naarmate de wetenschap vorderingen maakt, levert
zij het Westersche bestuur meer middelen om daad-
werkelijk zegen te brengen aan primitieve volken,
— aldus de *Java-Bode* (7 Oct.) — Dat men die middelen,
vooral waar zij, zooals in Banjoemas, met betrekkelijk
geringe financieele offers zijn toe te passen, met volle
kracht aangrijpe, is onze oprechte wensch. Ziehier de
beste en meest overtuigende tegenpropaganda bij het
haatzaaiend werk van hen, die in alle opzichten, de
Westersche leiding tegenwerken.

De meevallers voor de schatkist.

Ook het „N. v. d. D. v. N.-I.” heeft behalve naar de
ontvangsten der in- en uitvoerrechten en accijnzen en
der bedrijven, ook nog eens geïnformeerd naar de op-
brengst der directe belastingen over 1925 en vernam
dat de opbrengst tot nu toe schitterend is. Tot en met
Augustus werd b.v. aan achterstallige inkomstenbelas-
ting en O. W.-belasting ruim f 10½ miljoen méér ont-
vangen dan verwacht werd over het geheele jaar. In
totaal hebben de ontvangsten aan belastingen in de
eerste acht maanden des jaars f 52½ miljoen opgele-
verd aan baten uit hoofde van posten welke op de
begroting voor 1925 „pro memorie” zijn opgebracht.
Hoe gunstig dit alles nu ook klinkt en inderdaad is,
toch wijst de *Deli Crt.* (12 Oct.) er nog eens op, dat
men zich niet van de wijs moet laten brengen door
enkele cijfers; vooral niet wanneer ze de ontvangsten
over vroegere jaren betreffen. Natuurlijk is het een
meevaller voor de schatkist en kunnen daarvan uit-
gaven worden gedaan, die anders niet gedaan konden
worden, tenzij er een equivalent voor gezocht werd,
maar voor de kwestie van den belastingdruk geldt vrij-
wel uitsluitend de vraag hoe het normale accres der
belastingen van het loopende jaar is en hoeveel dit de
raming van de begroting overtreft. Wij hebben in-
dertijd onze begroolingsbewaking gekregen in de *Gene-*
rale Thesaurie, waar men nu reeds bezig is vast te
stellen hoe het normale accres der inkomsten is. Aan
het einde van het jaar zal men daaruit gemakkelijk
kunnen opmaken of dat voldoende is om de belasting-
gen of een enkele heffing daarvan te verlagen en dan
toch ook zonder buitengewone meevallers, waarop
men bij den opzet eener begroting nooit zal mogen

KONINKLIJKE MEUBELTRANSPORT-MIJ.
DE GRUIJTER & Co.
DEN HAAG
AMSTERDAM :: ARNHEM

Bergplaatsen voor Inboedels
:: Bewaring bagage ::
voor repatrieerenden
OVERZEET-TRANSPORTEN

Les extrêmes se touchent

Een courantendrukkerij is een inrichting waar
in den kortst mogelijken tijd het grootst mogelijk
kwantum werk moet worden gemaakt. Personeel
en machines zijn daarop speciaal ingesteld. Snel-
heid is hooftzaak; kwaliteit een, zij het dan voor-
name, bijzaak.

Een kunst-drukkerij is juist het omgekeerde. Daar
is de afwerking hoofdzaak en teveel haast zou ten
nadeele van het werk komen. Ook daar zijn
personeel en machines speciaal op zulk werk
berekend.

De meeste drukkerijen leggen zich óf op het een,
óf op het ander toe, omdat het lastig is, zich op
twee zoo uiteenlopende soorten van werk te
specialiseeren.

L'exception confirme la loi

Dat ziet men aan onze Drukkerij, die op haar
rotatiepersen couranten en tijdschriften snel en in
grootte oplagen vervaardigt, doch wier snelpersen
kunstproducten leveren als „Ned. Indië Oud en
Nieuw”, „Het Huis Oud en Nieuw”, Oedaya
(Opgang) enz. Natuurlijk vervaardigen wij ook
het midden klasse-werk, hetz.g. Handelsdrukwerk
en wij beroemen er ons op, dat ons werk door
geen onzer collega's kan worden overtroffen.

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

N.V. STOOMWASCH-
EN STRIJKINRICHTING

voorheen

H. A. v. STARRENBURG

OPGERICHT 1875

Fahrenheitstraat 168

TELEFOON 31791

'S-GRAVENHAGE

FIRMA J. VAN DER WOLF
BANKETBAKKER

Specialiteit in Lekker-Lekker

DEN HAAG

PRINSESTRAAT 120-122 TEL. 12220

FRANS WALLAT

BONTWERKER

ATELIERS VOOR FIJNE PELTERIJEN

KETTINGSTRAAT 2A TELEFOON 10219

'S-GRAVENHAGE

HOTEL-RUBRIEK

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde“, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 11486. Dir. bij Schev. B. Str. k. en w. op delogeerk

PENSION „QUIST“
Stadhoudersplein 17-19
Tel. 5123

Hotel Rest. „DUINOORD“
Sweelinckplein
Spec. bezocht d. Ind. Fam.
OOSTERWIJK & V. D. LUUR

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

Hotel „Promenade“, Oude Schev. weg 21, Tel. 50454
Prachtige ligging.
Matige prijzen.

BESCHIKBAAR.

Zuster E. KREEFT, Laan v. Meerdervoort 545, Den Haag. Vrije Etage dispon. bev. 4 Kamers en Keuken.

HAARLEM EN OMSTREKEN.

Pension DEKKER
Parklaan 69
HAARLEM

BESCHIKBAAR.

MAISON DE HELD

VAN HEURNESTRAAT 78 - DEN HAAG

EERSTE KLAS INRICHTING VOOR HET UITZENDEN VAN DINERS

BESTAANDE UIT:

LUNCH f0.80	DINERS f1.00	DINERS f1.10	DINERS f1.20	DINERS f1.75
Vleesch Groente Aardappelen en Compote	Soep Vleesch Groente Aardappelen of Dessert	Soep Vleesch Groente Aardappelen en Dessert	Soep Vleesch Groente Aardappelen Compote en Dessert	Voorgerecht. Soep Vleesch Groente Aardappelen Visch of wild Compote en Dessert

PRIMA KEUKEN - BEZORGING PER AUTO
LEVERING VAN EXTRA DINERS AAN HUIS!

Voor het bereiden van een goede rijsttafel zijn de

Recepten van een Ind. Kokki

onmisbaar „De Ind. Rijsttafel“ door FR. BLOM, Schrijver van „Moderne Kookkunst“, verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgeefster Nobelstraat 20, Den Haag.

Prijs f 1.00

American Hotel - Amsterdam

Hotel en Café-Restaurant le Rang.

Schoonste Ligging - Modernste Inrichting
Electrische Verlichting - Centrale Verwarming
Electrische Personenlift
Omnibus aan 't Station - Matige Prijzen

A. W. VOLMER, Directeur.

Tel. Interc. 4737. Code 5th Edition A. B. C.

Leden van O. en W., eet steeds

KLINK'S FIJNE BELEGDE

BROODJES

PEKELVLEESCH
ROOSTBEEF
HAM, ENZ.
Aanbevelend, W. F. KLINK,
Wagenstraat 109a - Den Haag - Tel. 17811
Wordt ook thuis bezorgd.

VERZEKERT U tegen ZIEKTE

(maximum uitkeering 26 weken per jaar)

bij „HET HOLLANDSCHE KRUIS“
Louise de Colignystraat 2a - 's-Gravenhage

COJLANTE SCHADEREGELING

VRAAGT PROSPECTUS

rekenen, de noodige inkomsten te krijgen voor de normale uitgaven van de schatkist. Indien we voor 1926 zouden mogen rekenen op de opheffing der opcentenbelasting op de vennootschapsbelasting, en voor 1927 of 1928 op de opheffing der opcenten op de Inkomstenbelasting, misschien met vermindering der kleinste aanslagen, dan zullen we heel tevreden mogen zijn.

Oorzaak en gevolg.

Immer dringender worden in den laatsten tijd de klachten over het toenemend tekort aan goede krachten in de cultures, en het gebrek aan „bibit“ voor de hogere rangen teekent zich duidelijk af in sommige administrateurs-benoemingen. Het Soer. Hbl. (5 Oct.) wijt den achteruitgang van het gehalte der employé's aan de vermindering in beteekenis der administrateurs-positie en de onvoldoende salaricering en vooruitzichten der employé's. Het blad adviseert behoorlijke bezoldiging van den employé — en hoe weinig kost dit in verhouding tot de geheele exploitatie? —, schepping van een vooruitzicht, dat normale eerzucht op goede wijze kan bevredigen: eene gave en verantwoordelijke administrateurspositie, en ten slotte wat meer kans op eene plaats in de directie: ziehier de mijlpalen op de landbouwkundige loopbaan.

II. UIT DE INLANDSCHE PERS.

De rust in de Hedjaz.

(Slot).

Wanneer men in werkelijkheid met den sterken arm wil overgaan tot het herstellen van de orde en rust in de Hedjaz, dan zal voortdurend eene goed gewapende troepenmacht van 20000 man aanwezig moeten zijn, een maatregel, die, zonder twijfel, de financiële kracht der bevolking te boven gaat.

En, de gelden daarvoor te heffen van de bezoekers van het land, gaat toch ook niet aan.

Er blijft, onder die omstandigheden, niets anders over dan de Hedjaz onder het beheer te brengen van het Bestuur van Nedjid, dat de ruwheid der Arabieren kent en in staat is orde en rust te brengen in het sedert eeuwen onrustige land Hedjaz.

Andere groepen van Arabieren onder de wapenen te roepen is dan niet meer noodig en groote kosten zijn er niet aan verbonden.

Het optreden van het Bestuur van Nedjid zal alsdan aan de geheele Hedjaz ten goede komen, want het zal zich verantwoordelijk stellen voor de rust van de vreemdelingen, die zich overal kunnen verspreiden.

Achtergelaten goederen in de pleisterplaatsen zullen niet verdwijnen omdat elk Arabisch stamhoofd voor de veiligheid verantwoordelijk is gesteld en, in geval van onregelmatigheden, daarvan rekenschap zal hebben te geven.

Bij het plegen van plichtverzuim kunnen de stamhoofden worden ontslagen uit hunne functie en zoo noodig streng worden gestraft.

Die hoofden kunnen zich onderling evenwel bij contract verbinden zooals ook in het landschap Nedjid is vastgesteld.

De vraag of misschien het Bestuur van Nedjid in staat is de rust en orde in de Hedjaz te herstellen, zal in de toekomst wel door de Islamische wereld worden beantwoord.

Dr. Sun Yat Sen en de bevolking van Ned.-Indië.

I.

Hetgeen de persoon, die zich „Keok“ teekent in de „Soeara Hindia“ over dit onderwerp schrijft, is opgenomen in de „Sadio-Tomo“ van 27 April 1925, waarin de schrijver begint met beslistheid te verklaren, dat de toenadering van de Indische Extremisten tot Dr. Sun Yat Sen geheel spontaan is ontstaan en zich, zowel vóór als na den grooten Oorlog, heeft ontplooid.

De talrijke vergaderingen van de Sarikat Rajat, welke de schrijver ook tijdens het leven van Dr. Sun Yat Sen, heeft bezocht, hebben hem doen weten hoe de naam van dien Chineeschen nationalist daarin met eere werd genoemd en hoe men hem in waarheid beschouwde als een volksleider, die al de bestaande slechtheden en het kapitalisme in China wilde bestrijden en afwerpen.

Ook zag men in hem een vóórvechter van den werkmans.

Toen het bericht van het overlijden van Dr. Sun Yat Sen bekend was in geheel Indonesië, nam de Sarikat Rajat in het openbaar deel aan de droefheid

daarover, terwijl ook de gematigde Nationale Inheemsche bladen in Ned.-Indië verschenen portret van den overledene en met hoogen lof gaven van hunne sympathie voor den man, die voorman te Tokio, de politieke stelling had aangenomen van Azië voor de Aziaten.

Wanneer de berichten juist zijn ten deze, den de communisten en de Sarikat Rajat Vester hoofdplaats Soerabaja geheel spontaan zoek aan het opgerichte Chineseche Comité gedaan om deel te nemen aan de te houden betooging voor wijlen Dr. Sun Yat Sen.

Het dagblad „Pewartia Soerabaja“, dat geen niet dan na rijp beraad zich mengt in volksdingen, voelde ook veel sympathie voor deze was van meening, dat er wel geen enkel moment het Chineseche Comité aanwezig zoude zijn verzoek van gezamenlijk in het gebed Dr. Sun Yat Sen te eeren, van de hand te wijzen.

Deze sympathie betuigingen van leiders van pen van verschillenden landaard, geldt, uit een tijk standpunt bezien, naar schrijver's meening den persoon van wijlen Dr. Sun Yat Sen en de politieke belangen van China, waar de toestanden en verhoudingen, voor een deel de neezen althans, niet met die van het Westschillen.

Een samengaan van Inlanders en Chinezen in Indië heeft in zooverre zekere beteekenis.

Staatkundig blijven die volksgroepen natuurscheiden omdat het steeds uitbreidende nationaal in China aan alle Chineezen, zowel volbloed halfbloeds, vraagt de oogen te richten naar terwijl de bewoners van Java, Borneo en Sumatra waaronder zelfs de Atjehers en de Batakkers, oogen richten naar Indonesië.

Doch daarnaast zijn er nog zoo vele onderwerpen welke de aandacht van beide groepen verdienen die de verwezenlijking van het groote ideaal voor de Aziaten kunnen vergemakkelijken.

(wordt vervolgd)

III. UIT DE CHINEESCHE PERS.

Het gemengde huwelijk in Ned.-Indië.

Wanneer zij, zoo schrijft de medewerkster „Sinar-Sumatra“ in het nummer van 2 Mei 1925, groeten en vrijen omgang tusschen de beide verschillende volksgroepen in Ned. Indië slaat, dan is het voor haar zeer moeilijk een beeld te geven van den toestand, zooals die onderlinge vermenging van de verschillende schenrassen, in de toekomst zal ontwikkelen.

„Het is een moeilijk doch belangrijk onderwerp de aandacht overwaard is en kalme en rijpe oogening vraagt en van het hoogste belang voor de Indische samenleving moet worden geacht.“

Zij ziet den Europeanen of in het huwelijk vrouwen van anderen vreemden landaard en wijzen huwelijkverbintenissen of huwelijkverdragen scheppen, die op zulk een belangrijke wijze de Westersche verschillen.

Dat verschil openbaart zich het sterkst in de gening, welke de talrijke Inlandsche en Chinese vrouwen van de Westerlingen, die zij in haar hebben gemeend te moeten volgen, ondervinden die vrijwel neerkomt op eene onderschatting van vrouw, niettegenstaande deze, in den tegenwoordigen tijd, over het algemeen, als een schepsel wordt beschouwd, dat even waardevol is als de man.

De vraag, waaraan dat verschil van de bejering tengevolge van verschil in huidskleur, te wijten is voor de schrijfster moeilijk te beantwoorden.

Ook personen van hooger intellectueelen zullen dat evenmin kunnen doen, in aanmerking nomen het feit dat de natuur nu eenmaal verschillende eigenschappen inden mensch heeft en geene gelijkheid kent.

De schrijfster beschouwt de huwelijkssamenkomsten van die vrouwen, waarvan hier sprake is, dan eene voor haar beschamende daad, omdat, tenzij van de bestaande verschillen met de Westersche het stuk van huwelijk, die verbintenissen niet negenheid zijn gegrond.

Haars inziens vergissen die vrouwen zich en zij zich af wat het nut voor haar kan zijn, en verbinden aan het leven van een Westersling.

WANNEER

U zich in DEN HAAG vestigt laat Uw woning Stoffeeren en Meubileren door

H. FLICK - Scheveningen

Neptunusstraat 148 - Telef. 53568

Het beste adres voor prima kwaliteit

HEEREN- en DAMES-SCHOEISEL

NAAR MAAT tegen zeer voordeelige prijzen is

JOHAN HEUTS - 'S-GRAVENHAGE

GROOT HERTOGENNELAAN hoek VOLTASTRAAT
Concurrert met de beste huizen uit het Buitenland
TEVENS PRIMA REPARATIE-INRICHTING

St. NICOLAAS-CADEAUX

voor het huishouden
HAARDEN - KACHELS
HAARDSCHERMEN - FORNUIZEN
SCHEMERLAMPEN EN KAPPEN
KOPER. STOVEN EN KOLENKITTEN

Fa J. L. RICHEL

Westeinde 224 Den Haag

Aan de Leden van „Oost en West”

Het bestaan van het „Koloniaal Weekblad” is, dit behoeft geen betoog, een levensbehoefte voor Uw vereeniging.

Op twee manieren kunt U het orgaan steunen:

1°. door de adverteerders, die Uw weekblad helpen financieren, met Uw inkoop te bevoordeelen en daarbij den naam van het blad te vermelden,

2°. door Uw leveranciers aan te sporen in Uw orgaan te adverteeren, of door onzen reiziger bij Uw leveranciers een introductie te verschaffen.

Mogen wij op Uw medewerking in deze rekenen?

s DE UITGEEFSTER.

WANNEER GIJ

Dames- of Heeren-Kleding wilt laten Oppersen, Repareeren, Keeren, Moderniseeren, Vermaken, opnieuw Voeren, onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij maar wilt, ga dan naar

Kleermakerij „UNICUM”

Anna Paulownastraat 30a, Tel. 34947

DEN HAAG

De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald.

Apotheek M. L. ADAMA

Bezuidenhout III - DEN HAAG - Telef. 70366

Allopathische en Homoeopathische Geneesmiddelen
 Verbandstoffen en Ziekverplegingsartikelen.
MINERALE WATEREN
 Binnen- en Buitenlandsche
 Verpakte Geneesmiddelen

Japan (vervolg), door H. Cochius. — Indrukken van Nias, door H. F. Tillema (belangwekkende foto's met toelichting). — De Nieuwe Gids, het tijdschrift der tachtigers, 40 jaar, door H. von Essen (met het jongste portret van Willem Kloos, naast zijne vrouw Jeanne Reyneke van Stuwé).

Wederom een afl. met groote verscheidenheid van inhoud en kwistig geïllustreerd. Men vraagt zich met verbazing af hoe het mogelijk is dat een dergelijk goed gereedigd en overvloedig geïllustreerd maandschrift geleverd kan worden voor den geringen prijs van drie gulden per jaart!

De strijd tegen het Communisme in Indië.

Dr. D. J. Hulshoff Pol Sr., wiens vroegere brochure: „Het recht van den Inlander op zelfregeeren en zijn economische ontwikkeling” betrekkelijk nog versch in het geheugen ligt, heeft opnieuw de pen opgevat voor een nadere ontwikkeling zijner denkbeelden en deze gepubliceerd in de Nov. afl. van Vragen des tijds. Zijne beschouwingen, getiteld „De strijd tegen het communisme in Ned.-Indië en het gewijzigde Regeerings-Reglement” laten zich samenvatten als volgt: Een rustige economische ontwikkeling van Indië eischt een doeltreffende bestrijding van het Inlandsche communisme, dat wortelt in het toenemend verzet van den Inlander tegen ons gezag. — Het Ned. Ind. bestuur zal zich op grond daarvan zooveel mogelijk hebben terug te trekken en dient overal vervangen te worden door adat-hoofden. Deze zullen hebben te regeeren onder leiding onzer bestuursambtenaren. — De adat-hoofden zullen bij het „zelf-regeeren” worden terzijde gestaan door adviseerende Inlandsche colleges, waarvan de leden benoemd worden door den gouverneur, in overleg met het adat-hoofd. — Regentschapsraden, ten deele gekozen door een analfabetische Inlandsche bevolking, zooals het gewijzigd regeerings-reglement dit wil — zijn niet in het belang van den Inlander. — Aan de adathoofden wordt — waar zulks nog niet het geval is — het „bezit-recht” van den bodem teruggegeven. — Coöperatie tusschen adat-hoofden en het Westersche kapitaal is noodig voor de economische ontwikkeling der bevolking.

Natuurkundig Tijdschrift voor Ned.-Indië.

Inhoud van deel 85, afl. 2. Tierbilder aus den Molukken, von Dr. P. H. F. Kopstein. 2. Der Kokosrauber (Birgus latro). — Vulkanologische berichten, door ir. N. J. M. Taverne (met platen). 42. De Goenoeng Papandajan. 43. De G. Merapi (Midden-Java). 44. De G. Lamongan. 45. De Kawah Idjen. 46. De G. Raeng. 47. De G. Semeroe en Bromo. 48. De G. Keloet. 49. De G. Tangkoeban Prahoe. 50. De Sendoro. 51. De G. Sopoetan (in de Minahassa). 52. Diverse berichten. — Historisch overzicht van de lotgevallen der Kon. Natuurkundige Vereeniging. Voorzigt van Dr. C. Braak, gehouden in de feestvergadering ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan der Vereeniging op den 18en Juli 1925.

Zending en Missie.

De Macedoniër. Nov. '25. Soemba. De nieuwe Zendingsgeschiedenis (1904—1924), door D. K. Wielenga (vervolg).

De Katholieke Missieën. Nov. '25. Het Mohammedanisme op Flores, door P. Simon Buis (vervolg). Met ill.

Berichten uit de Heidenwereld. Nov.-Dec. '25. Een harde bodem. Bezoeken bij Javanen (nabij Paramaribo), door zendeling A. Peucker.

De Opwekker. Sept. '25. De „Anthingsche” Christen-Inlandsche gemeenten in Batavia's Ommelanden (vervolg). — Iets over ambtskleeding in onze Christen gemeenten, door A. K. de Groot.

Economisch-Statistische Berichten.

In het Nr. van 11 dezer schrijft Dr. E. Fickendey over de vooruitzichten der oliepalmcultuur in Ned.-Indië; z.i. zullen de cultuurmaatschappijen in Indië er goed aan doen hun oliepalmplantages uit te breiden; zij verdeelen hiermede het risico over meerdere cultures en kunnen in critieke tijden aan deze plantages een ruggesteun hebben.

Dr. D. J. Hulshoff Pol Jr. besluit zijn artikel naar aanleiding der onlangs ingediende Indische Begroting over 1926; hij acht het allerminst uitgesloten dat — vooral op aandringen van belanghebbende zijde — de belastingen in de toekomst eenigszins verlaagd zullen worden, maar meent, dat niet kan worden verwacht, dat deze verlaging zoover zal gaan, dat het peil van vóór den oorlog weer zal worden bereikt of zelfs dichtbij genaderd.

Sri Poestaka.

De Oct.-afl. van dit Maleische maandschrift (uitgave van Volkslectuur) houdt o.m. in: eene overzetting van

Dr. F. VAN DER FEEN, Apotheker

Fred. Hendriklaan 32 - 's-Gravenhage - Tel. 50040

Binnen- en Buiteni. Verpakte Geneesmiddelen verkrijgbaar

B. G. TAL, Leeraar M.O. Boekhouder

Stille Veerkade 24 's-Gravenhage

Telefoon 16110 en 16111

Opleiding voor het M.O. Examen en voor het Examen Privaat-Docent

(Genootschap voor Practisch Handelonderwijs)

Prof. Hoesein's artikel, getiteld: „Het Inlandsch bestuursrecht en de Islam”, voorkomende in den „Bestuursgids”, geïllustreerd met foto's van de moskeeën te Koala Kanang (Malakka) en te Bandoeng en een ontwerp-teekening van een groote moskee op laatstgenoemde plaats. — Iets van de olifanten-jacht op Sumatra. — Een beschrijving de zeden en gewoonten, het godsdienstig leven, enz. de bevolking in den omtrek van Batavia. — Vervolg feuilletons Aboenawas en Poetri Anangaraga, enz.

De Indische Culturen.

Uit den inhoud van No. 19 (1 Oct. '25). Het verlies plantenziekten veroorzaken, door Dr. C. J. J. Hall. Uit de geschiedenis der bemestingsleer, door Georgik. — Parasieten van thee- en kinabast, door Ir. B. Menze. — Verhoogde rechten op thee in Nederland. — De bevoelingsrubber in Ned.-Indië (rapporten Bailey-Luytjes).

„Een stervend volk herleeft”.

Onder dit opschrift een bijdrage (met sprekende afbeeldingen) van den hr. H. F. Tillema in de Oct.-afl. van „Vrije Arbeid.” De schr. vraagt daarin belangstelling voor de Kaja-Kaja van Zuid-Nieuw-Guinea, een Papoea-stam, die al een heel eind op weg was om uit te sterven (om redenen door den hr. T. genoemd, n.l. koppensnellen en venerische ziekten) doch dank zij het ingrijpen van de Missie en later het Bestuur, thans weder begint te herleven.

Voor het liefdewerk der Missie (o.a. het stichten van model-kampings) en van Dr. Thierfelder, die met groote toewijding geneeskundigen bijstand verstrekt, heeft de hr. T. niets dan lof; hij merkt hierbij op, dat de arbeid van een menschevend arts, die hulp brengt, een pacificatiemiddel is, honderdmaal humaner, goedkooper en beter dan het zenden van soldaten en politie!

De Indische Mercur.

No. 46 (13 Nov.). De Amerikaansche plannen tot planten van rubber op groote schaal in Liberia (met kaartje), door ir. W. L. Öttermark. — De winstaandekassen en het koloniaal kapitaal. — De toekomstige rubberpositie in Ned.-Indië. — Dienst voor waterkracht en electriciteit in Ned.-Indië (mededeelingen uit het jaarsverslag over 1924). — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Financieele berichten en verslagen, zoomede overige wekelijksche berichten. — De afd. Handelsmuseum van het Kol. Instituut geeft in dit Nr. een uitgebreide literatuur-opgave over aetherische oliën, boschwezen, gommen, geneesmiddelen, specerijen, voedingsmiddelen, vruchten en groenten, enz.

De Tropische Natuur.

Jaarg. 1925, afl. 10 bevat o.m.: De wilde zwijnen Java, door J. Olivier (met ill.). — Morieljes op Java, door Dr. C. van Overeem. — Een paar woorden bij een foto van Eichornia crassipes, door H. Witkamp. — Korte mededeelingen.

De Indische Post.

Uit den inhoud van No. 44 (3 Oct.). De meening van de Ind. Post (De komende Landvoogd-vacature. — De „betere” (Indon.) rechtshand. — Woeker (op Java). — Koloniale tegenstellingen. — H. H. van Kol. — Een karakteristiek schets. — Het Inlandsche onderwijs in de naaste toekomst, door L.

Jaarboek voor Suikerfabrikanten in Ned.-Indië, 24e uitgave 1922—1925. I. Wettelijke bepalingen, statuten en reglementen, bijgewerkt tot 1 Aug. 1924. II. Diverse gegevens en personalia. Met kaart aangevende de ligging der suikerfabrieken van Java en Madoera, bijgewerkt tot 15 Maart 1925. (Amsterdam, J. H. de Bussy, 2 dln.)

Denkbeelden der Inlanders van den Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekte, door J. P. Kleiweg de Zwaan (Mensch en Maatschappij. 15 Nov. '25).

De rassen van den Indischen Archipel, door Kosters (met afbl.) (De Groene Amsterdammer, 24 Oct. '25).

Het huis van Raden Saleh (het tegenwoordige diaconessenhuis te Tjikini, Weltevreden), door S. Kalf. (Ind. Verlofganger, 13 Nov. '25).

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chineesche pers. 1925, No. 41. (Bureau voor de Volkslectuur te Weltevreden).

De Holland-Indië vlucht (geill. bespreking van het boek van J. van der Hoop). (Eigen Haard, 7 Nov.)

Oud en nieuw in zake het opium, door M. Th. Koks (vervolg). (Pharmaceutisch Tijdschr. voor N.-I. 1 Sept. '25).

Widhya Pramana (vervolg), door J. Kruisheer. (Theosofisch Maandbl. v. N.-I. Aug. '25).

Haagsche Steenkolen Mij v/h J. KEMPS

HOFLEVERANCIER

Hoofdkantoor Z.-O. BUITENSINGEL 170 - Telef. No. 72180.

Alle soorten prima kwaliteit brandstoffen.

PRIJSCOURANT OP AANVRAGE.

KULK & KRAMER NIEUWE REMINGTON
PORTABLE
Kantoormachines
MODEL 1925
PAPESTR. 1b. TEL. 11701
DEN HAAG
BREEDE WAGEN
STERKE UITVOERING
FL. 175.00

Verzending naar Oost- en West Indië onder garantie

Vereeniging voor de thee-cultuur in Ned.-Indië. Thee-propaganda in Nederland. (Publ. Ned.-Ind. Landb. Syndicaat. 1925, No. 18).

Het nieuwe kantoorgebouw der Handelsvereeniging „Amsterdam” aan het Komedieplein te Soerabaya (met ill.) Architecten- en Ingenieursbureau Hulswit-Termont en Ed. Cuypers. (Ind. Bouwk. Tijdschr. 1925, No. 14).

Het Inlandsche Volkshuisvesting-Congres (te Semarang) door A. R. (Tijdschr. als voren, No. 15).

De Javaan en zijn godsdienst (vervolg), door J. J. B. Oatmeier. (Ind. Vrijzinnig Weekbl. 10 Oct. '25).

De gemengde bedrijven in Nederlandsch-Indië. Samen-
vatting eener voordracht, te houden 28 Nov. 1925, door ir.
A. Groothoff. (De Ingenieur. 14 Nov. '25).

Suriname.

In de vergadering van de Tweede Kamer op Dinsdagavond, 10 November, is de Corantijn-kwestie aan de orde geweest. De heer IJzerman hield een voortreffelijk betoog en eindigde met den Minister te verzoeken deze kwestie niet „voorshands” te laten rusten en zijne medewerking te verlenen tot de publicatie van de bescheiden betreffende deze grenskwestie.

Had de Memorie van Antwoord — zie ons nummer van 12 November — ons reeds doen vreezen dat ook Jhr. van Karnebeek de kwestie ontweek, zijn interruptie onder de rede van den heer IJzerman — dat de kwestie van de bronrivieren van de Corantijn in het Voorloopig Verslag niet bedoeld of daar niet goed gedefinieerd is — liet ons geen twijfel meer over dat ook de Minister van Buitenlandsche Zaken de kwestie een stap verder zou brengen.

Nadat Zijne Excellentie urenlang redevoeringen had aangehoord antwoordde hij op de rede van den heer IJzerman het volgende:

„Ik kom nu tot een andere quaestie, die door den heer IJzerman is besproken. Deze dacht blijkbaar, dat hij mij inderdaad zou betrappen op een geval van zeer gebrekkige mededeelzaamheid. Het geldt de aangelegenheid, behandeld in paragraaf 5 van de Memorie van Antwoord, n.l. de grensquaestie van Suriname. De geachte afgevaardigde heeft er over geklaagd, dat dat antwoord zoo kort en zoo vaag was. Maar er is mij bij het aanhooren van dien geachten afgevaardigde gebleken, dat er een misverstand in het spel is. Er zijn, met betrekking tot Suriname, twee grensquaesties. De eerste is de vraag, in hoeverre bij de Corantijn, de grensrivier tusschen Suriname en Britsch-Guyana, de dalweg of de linker oever van de rivier de grens is; de andere is, welke is de bronrivier van de Corantijn, met andere woorden: aan wie komt toe de driehoek tusschen de New River en de Coetari-Coeroeni? Dit zijn twee onderscheidene quaesties. Het grootste gedeelte van het betoog van den geachten afgevaardigde was gericht op de laatste quaestie, d.w.z. wat is de bronrivier, de New River of de Coetari-Coeroeni. Leest men echter het Voorloopig Verslag, hinc illae lachimae, dan ligt daar de bron van het misverstand. Zooals dat juist kon de vraag niet anders begrepen worden dan dat zij betrekking had op de quaestie, of de dalweg, dan wel de linkeroever de grens is. Er wordt gezegd:

„Terwijl toch de heer de Marees van Swinderen zeer positief als zijn meening had uitgesproken, dat de grens tusschen Suriname en Britsch-Guyana wordt gevormd door de Corantijn en diens bovenloop de Coetari-Coeroeni, verklaarde de heer de Graaff, dat de linkeroever van de Corantijn de grenslijn uitmaakt en dus die rivier over de volle breedte met de daarin gelegen eilanden tot het Nederlandsche gebied behoort.”

Dat is de eene grens-quaestie, en in den gedachten-
gang, dat deze bedoeld werd, is het antwoord gecon-
cipieerd.

Was de andere grensquaestie bedoeld geworden, dan had zeer zeker het Departement met dit antwoord zich van de zaak niet kunnen afmaken en zou de geachte spreker te recht aanmerking hebben kunnen maken. Nu echter niet. Ik stel er prijs op, dit te doen uitkomen, omdat ik den indruk heb, dat hier een misver-
stand in het spel is.

Wat betreft de quaestie van de New River en de Coeroeni-Coetari als bronrivier van de Corantijn, ik heb op het oogenblik niet de gegevens bij mij om daarop een antwoord te geven. Deze zeer ingewikkelde quaestie heeft herhaaldelijk een onderwerp van be-

Vleeschhouwerij en Spekslagerij
annex Fijne Vleeschwaren
Danckertstraat 62 hoek 2de Sweelinckstraat
DEN HAAG - TEL. 35975

Levert uitsluitend eerste kwaliteit
versch RUND-, KALFS- en VARKENSVLEESCH
tegen sterk concurrerende prijzen.
Aanbevelend: C. D. WESTPHAL.

handeling uitgemaakt met den Minister van Kolo-
niën, ook naar aanleiding van vragen van den heer
van Doorn, maar ik kan die quaestie niet beschouwen
als aan de orde te zijn.”

Tot zoover de Minister. Dat er in dat middernach-
telijk uur, in die merkwaardige vergadering, voor den
heer IJzerman geen gelegenheid tot repliek bestond,
spreekt van zelf. Daar wij elders op de quaestie denken
terug te komen, bepalen wij ons hier tot een paar op-
merkingen. Wij nemen onvoorwaardelijk aan dat het
Departement van Buitenlandsche Zaken het Voorloo-
ping Verslag heeft misverstaan. Maar dan moeten wij
opmerken dat het Departement slecht op de hoogte
is van hetgeen omtrent de grenskwestie in de beide
Kamers is voorgevallen en dat het ook geen kennis
heeft genomen van de artikelen daarover in „De West-
Indische Gids”, waarvan steeds overdrukken zijn toe-
gezonden aan den Minister van Buitenlandsche Zaken.

De Minister acht de kwestie van de bronrivieren
zeer ingewikkeld. Wij zijn dat met Zijne Excellentie
niet eens. Integendeel, als men de kwestie ontdekt van
al de blunders, die door opvolgende regeeringen be-
gaan zijn, dan is deze aardrijkskundige quaestie simple
comme bonjour. Dat zou blijken als de Regeering de
bescheiden publiceerde, waarop zoo dikwijls door de
Staten-Generaal is aangedrongen, maar waartoe de
Regeering, onbegrijpelijkerwijze, hardnekkig weigert
over te gaan.

De Minister kan de kwestie der bronrivieren niet
beschouwen als aan de orde te zijn. En dat wordt ge-
zegd nadat de Staten Generaal reeds 25 jaren lang aan-
dringen op een regeling van de grenzen!

Welk ander Parlement zou zich zulk een rebuff laten
welgevallen?

Wij moeten nu afwachten wat de Minister van Kolo-
niën — wie zal hij zijn? — in de Memorie van Ant-
woord op het Voorloopig Verslag betreffende de Su-
rinaamsche begrooting voor 1926 over de grens-
kwestie in het midden zal brengen. „Het is te hopen
dat daar geen „misverstand” in het spel zal zijn.

Curaçao.

De watervoorziening van Curaçao.

IV.

Het plan der waterleiding is tweeledig. Een water-
leiding voor de schepen in de haven. En een andere
voor de stad.

Deze leidingen, hoewel zij verband houden met el-
kander, moet men toch goed van elkaar onderscheiden.
Plan A, voorziening van drink- en ketelwater voor
de schepen in de haven, betreft het water uitsluitend
van Bonabista, ten Noorden van het Schottegat.

Plan B, drinkwatervoorziening voor de stad, betreft
het water zoowel van de bronnen van Hato, als ook
van Bonabista.

De reden, dat het water van Bonabista voor de sche-
pen bestemd wordt is hierin gelegen, dat dit water
betere kwaliteiten heeft voor ketelwater voor de
stoommachines en tevens dat de leiding van Bonabista
uit zeer gemakkelijk kan gelegd worden naar het
Schottegat.

Er wordt gerekend (wat de capaciteit der putten
betreft) op een levering van 100 M3. per dag tegen
f 2.50 per M3.

Reeds bij een verkoop van 100 M3. per dag gedu-
rende 300 dagen per jaar à f 2.50 per ton, zooals tot
nu toe de prijs was voor water, aan schepen in de
haven geleverd, geeft dit een opbrengst van f 75.000
per jaar, terwijl de zelfkosten per jaar dezer water-
voorziening slechts ruim f 52.000 of bijna f1.74 per
ton bedraagt. In geval dus de waterverkoop per jaar
aan de schepen boven het gemiddelde van 100 M3.
per dag zou stijgen, zou daarmee de winst nog aan-
merkelijk toenemen, omdat de onkosten in dat geval
maar weinig vermeerderen.

Het Plan B is wat meer ingewikkeld.
De minimum hoeveelheid water, die gemiddeld per
dag aan de stad kan geleverd worden, is berekend
op 200 M3.

Voor deze watervoorziening wordt gebruik gemaakt
van de bronnen van Hato, waarvan nu reeds 7 ge-
regeld water leveren.

De onafhankelijkheid van de „kolonie”.

(Vervolg).

Schreven wij verleden week over wat van Neder-
landschen kant gebleken was over de onafhankelijk-
heidsverklaring van Curaçao, thans mogen wij wijzen

F. BARTELS,
Schenkweg 90 Den Haag.
DAMESKLEERMAKER EN BONTWERKER.
ONTVANGEN de nieuwste modellen
JAPONNEN, BLOUSES etc.

Een goed en billijk adres

voor

prima Thee en Koffie

is

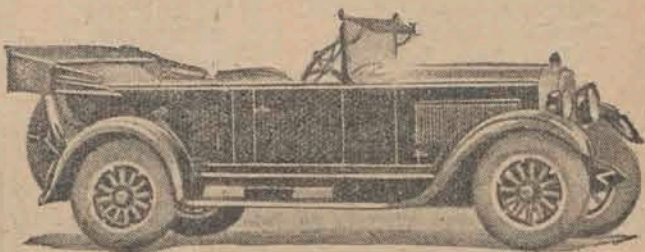
Thee- en Koffiehandel
Noordeinde 105a

's-Gravenhage

Telefoon 12413

Garage T. VERSEVELDT

Nassau Zuilensteinstraat 47 Telefoon 11202
DEN HAAG

Levering van alle soorten Automobielen
en Motorrijwielen

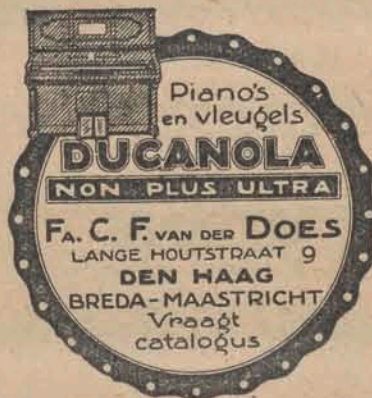
STALLING

BENOODIGDHEDEN - OLIE en BENZINE

Modemagazijnen
HENNEMAN & PLUKKER
Valeriusstr. 28-38
DEN HAAG

Grootste Speciaal Magazijnen
in Japonnen, Blouses, Rokken,
Peignoirs, enz. enz.

Gedurende den Winter steeds nieuwe zen-
dingen voile Blouses en Japonnen voor Indië

F. C. F. VAN DER DOES
LANGE HOUTSTRAAT 9
DEN HAAG
BREDA-MAASTRICHT
Vraagt
catalogus

P. DE KAT ANGELINO
MOEDRA'S OP BALI
MET 60 TEEKENINGEN VAN
TYRA DE KLEEN

PRIJS gecart. f 9.— geb. in geh. linnen f 11.50

„Hoe voortreffelijk zijn de priesters zelve geteekend. Met
goed overleg is, zoowel in de serie Boeddha priesters als in die
van de Sjiwa-priesters, iedere persoon tweemaal geteekend,
van voren en van terzijde, daardoor wordt de houding van
het lichaam en in 't bijzonder van de handen zeer duidelijk.”
(N. Rott. Crt.)

Uitgave v. d. N. V. „ADI-POESTAKA”, Den Haag

PLAAT- en KUNSTHANDEL - SPIEGEL- en LIJSTENFABRIEK
P. J. CRAMWINCKEL Jr.
Den Haag, PIET HEINSTR. 36, Telefoon 11906
Enorme keuze Gravures, Platen, Etsen enz.
Cadrementen in alle stijlen. — BILLIJKE PRIJZEN
Export naar de Indië. Vele attesten van Ind. fam. ter inzage

"Aurora"
NED. IND. VEREENIGING TOT ONDERLINGE VERZEKERING OP HET LEVEN
HOOFDKANTOOR: TE BATAVIA
 Directeur van het bijkantoor voor Nederland:
E. H. CARPENTIER ALTING
 R. J. Schimmelpennincklaan 20, Den Haag

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal / 80,000,000.-
 Statutaire Reserve - 20,536,861.-
 Buitengewone Reserve - 22,660,000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.
 Agentschappen te ROTTERDAM en 'S-GRAVENHAGE.
 Vestigingen in Nederlandsch-Indië, Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.
 In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten
 Incasseeringen en Financieringen.
 Schriftelijke en Telegrafische Credieten.
 Reiscredietbrieven.
 Deposito's.
 Rekeningen-Courant.
 Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken

DE BAS & Co., Bankiers
 HEERENGRAGHT 17 - 'S-GRAVENHAGE
 BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:: Safe-Inrichting ::

*Doeltreffende
 reclame vereischt
 groote
 publiciteit*

VILLA TE KOOP.
 Helit van dubb. VILLA, beneden Hal, 2 Kamers (suite en erker) overdekt Terras, Ontvangkamer, Keuken, Closet. Waterleiding, Gasleiding, Electric licht. Etage: 3 groote Slaapkamers met twee Balcons, vaste Waschtafels, Badkamer, Closet, groote Zolder, Dienstb. kamer, Schuur en aangelegden Tuin, dicht bij Station, schitterend uitzicht. Koopprijs slechts f 8700.— bij P. MAN, Steenhofstraat 5 bij 't Station Soestdijk. Vraagt gratis en franco Woningcourant.

Wissel In- en Verkoop	Hollandsche Bank voor West-Indië Heerengracht 471 AMSTERDAM Tel. 31290 en 35290 CURAÇAO 130 CARACAS VENEZUELA Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië, Venezuela, Columbia en Midden-Amerika.	Incasseeringen
Credietbrieven		Handelsinformaties
Telegrafische		Rembours- en
Uitbetalingen		Document.-Credieten

op een bericht, waaruit blijkt, dat Curaçao zich gereed maakt nu de nieuw verworven onafhankelijkheid met den zwaarde zoo noodig, te verdedigen. Het *Algemeen Handelsblad* van 10 dezer (Ochtendblad) deelt mede, dat de West vernam:
 „Blijkens ontvangen telegr. zou de generaal R. Robles tijd. benoemd worden tot gouv. geneesk. o. Curaçao”. Misschien ook is de heer Robles een „generaal van gezondheid”.

Politie.
 Op Curaçao zijn aangekomen de Kapitein Borren en de luitenant Jhr. Den Beer Poortugael, belast met de herinrichting der politie. Aldus *La Union* van 15 October 1925.

Emigratie.
 Zondag 11 October 1925 is de heer Kwartz met de emigranten van Cuba teruggekeerd volgens hetzelfde blad, 200 man zouden meekomen volgens een eerder bericht in de *Amigoe*.

Mevrouw Brantjes.
 Mevrouw Brantjes, die reeds eenigen tijd vóór des gouverneurs dienstverlof naar Holland ging en niet met den heer Brantjes terugkeerde, is thans weer op Curaçao aangekomen.

De Fransche kabel.
 Een van de meest ergerlijke dingen, die men op Curaçao heeft is de Fransche kabel-Maatschappij, die tegen hooge vergoeding het publiek zeer slecht bedient. De verleden jaar verspreide geruchten, dat de Pan American Cabel Co. de Fransche kabel zou overnemen krijgen vasteren vorm. De *Amigoe* ontleent aan *El Boletín Comercial* een bericht van de *Figaro*, dat bij de Fransche kamer een wetsontwerp is ingediend, om de Fransche Maatschappij van telegraafkabels te machtigen, haar onderzeesche kabels in de Caraïbische Zee te verkopen uit vrees van niet te doorstane mededinging, als de concessies van Haiti en Venezuela over 2 en 4 jaar zijn afgelopen. De *Amigoe* voegt hieraan het volgende historisch overzicht toe:

„Zooals men weet, verleende het Gouvernement van Curaçao in 1885 (onder Gouverneur N. van den Brandhof) aan Graaf Thadée d'Oksza ten behoeve van de op te richten Compagnie télégraphique des Antilles, in 1889 overgegaan op de Société française des télégraphes sous-marins, sedert 1895 Compagnie française des cables télégraphiques te Parijs, voor den tijd van 60 jaar (dus tot 1945) een concessie voor de aansluiting van Curaçao aan de telegraafverbinding tusschen Venezuela, Haiti en Cuba, in aansluiting aan het wereldtelegraafnet. Deze verbinding kwam op 7 Februari 1889 tot stand.

De kolonie was zoo blij, dat zij met de buitenwereld ook langs telegrafischen weg verbinding kreeg, dat zij grif de zeer bezwarende condities van het contract aannam.

Deze condities waren, dat de kolonie voor den tijd van 25 jaar, dus tot 6 Februari 1914, een jaarlijksche opbrengst van f 45.000.— moest waarborgen en wanneer dit bedrag niet bereikt werd, het tekort moest bijpassen.

Van hetgeen gedurende den geheelen duur der concessie, dus tot 1945, méér dan f 45.000.— per jaar ontvangen werd, moest een reservefonds tot een maximum van f 21.000.— gevormd worden, uitsluitend bestemd voor herstelling en onderhoud der kabels. Ingeval de jaarlijksche opbrengst méér dan f 66.000.— bedroeg, moest de helft er van aan de kolonie worden terugbetaald, totdat de in vorige jaren van de kolonie genoten bijdragen tot bijpassing van het jaarlijksch waarborgkapitaal ad f 45.000.— plus een rente van 5 % 's jaars waren terugbetaald.

De kolonie heeft bij deze concessie geen financieel vóór- of nadeel gehad. Sinds eenige jaren zijn de vroegere ontvangen bedragen voor de waarborgsom, door de Kabel-Mij. reeds afbetaald.

Er bestaat natuurlijk vrij veel kans, dat wanneer deze concessie aan deze Amerikaansche Mij. overgaat, ook voor Curaçao de tarieven wel wat goedkoper zullen worden.”

Duitsche Geoloog.
 In het begin dezes jaars bezocht de Duitse geoloog en mijningenieur Professor Dr. K. Keilhack, Redacteur van het Geologisch Centralblad, *Berlin-Wilmersdorf*, aan boord van een der stoomschepen van de *Hornlinie* ons eiland en verbleef hier 12 dagen. Met de nieuwe topografische kaart van Curaçao als basis maakte hij in die dagen hier een geologische

studie, vooral van het oostelijk gedeelte van ons eiland en van de phosphaatlagen.

In de zitting van 10 Juni l.l. van de *Deutsche Logische Gesellschaft* bracht Prof. Keilhack verslag van die studiereis uit, welke opgenomen is in No. van dezen jaargang van het *Berg- und Hüttennische Zeitschrift „Gluckauf”*.

Uit zijn onderzoek rondom het Schottegat en oostelijk deel des eilands, vooral van de Tafel en Sta. Barbara leidt Dr. Keilhack dan de geschiedenis van het ontstaan van het eiland af na de kruitformatie na verschillende opheffingen en inzinkingen bij het begin en op het einde van het tertiaire tijdvak en vorming van de jongere formatie van de koraalriffen in het kwartaire tijdvak. Wegens de vele vaktermen leent zich het artikel niet voor verdere ontleding in een courant, doch is voor geologen en mijnbouwkundigen zeer interessant.

St. Eustatius.
 Van St. Eustatius wordt gemeld, dat een nieuw maatschappij voor 4000 dls. al de rechten en bezittingen van de oude sisalmaatschappij heeft overgenomen. Zij is direct begonnen met de ontzeling der oorspronkelijke bladeren van de sisal. Zij heeft 12 man aan het werk.

Curaçaosche Comptabiliteitswet.
 Verschenen is een vervolg op het verslag van de commissie voor de staatsuitgaven betreffende de Verslagen der Algemeene Rekenkamer bedoeld in art. 1 der Surinaamsche en art. 36 der Curaçaosche Comptabiliteitswet over het jaar 1923.

De commissie kan niet nalaten als haar oordeel te kennen te geven dat de handelwijze van den minister van Koloniën in zake het toekennen van rentevoorschot aan de Eerste Sisal Cultuur-Maatschappij hoewel deze in liquidatie verkeerde, haar onverklaarbaar voorkomt. De omstandigheden waarin de bovengenoemde maatschappij verkeerde, en het advies van den gouverneur hadden ter waarschuwing moeten strekken om minder lichtvaardig gelden ten behoeve dier maatschappij beschikbaar te stellen.

Het traktement van den Gouverneur.
 Uit het Voorloopig verslag op Hoofdstuk X. Verscheidene leden maakten bezwaar tegen de voorgestelde verhooging van de bezoldiging van den gouverneur van Curaçao met f 5000.—. Andere leden daarentegen konden zich daarmee vereenigen. (*Algemeen Handelsblad*).

Geschiedkundige sprokkelingen.
Een onnatuurlijke natuurlijke moeder?
 Bij crimineele sententie van den Raad van civiele en crimineele justitie van 16 Sept. 1824 werd de vrouwelijke negerin Oliana wegens moedwillige verlatting van haar pasgeboren kind, zijnde een meisje, in een hulpeloos toestand, gecondemneerd tot de straf van geesel en bannissement ten eeuwige dage, met bepaling dat haar hoofd een bord zal worden geplaatst waaraan met groote letters te worden onnatuurlijke Moeder zullen worden gesteld. Blijkens G. J. 23 Sept. 1824 gaf de gouverneur toestemming tot executie van dit vonnis.

Uit den Verren Vreemde.
Twee redevoeringen.

Het toeval wil dat de post twee redevoeringen naast elkaar op onze tafel legt, waarvan de eene een terzake blik geeft op het werk, volbracht door een koloniaal allerhoogste positie, bij zijn heengaan, terwijl de andere gericht tot hen, die de studie gaan beginnen, welke koloniale loopbaan moet inzetten. De eerste gold voor Reading, die het onderkoningschap over Britsch-Indië overdroeg; de andere, werd door den Franschen minister van koloniën L. Perrier gehouden bij den aanvang van den nieuwen cursus van de Ecole coloniale te Parijs. Een afscheidsbanket moet, in 't algemeen, niet worden beschouwd als de gunstigste gelegenheid om een betrouwbare oordeel te vernemen over hem, die daar als de vierde gast aanzit. Generaal Sir E. Atkinson heeft, tafelvoorzitter, bij het farewell-banquet den 15 October door de United Services Club te Simla, aangehouden den Viceroy, lord Reading, diens verdiensten echter op treffende wijze in woorden gebracht, dat men aan after dinner-rede, ook in ruimer kring, de verdiensten heeft toegekend van een juiste waardeering van de wer-

Mevr. JOH. VAN DER WISSEL
Goudsbloemlaan 8
DEN HAAG
LEERARES PIANO- EN ENSEMBLESPEL
SPREEKUR VAN 1.30 TOT 2.30

PIERRE J. MOOIJMAN
 te KLAS DAMES- EN HEERENKLEEMAKERIJ NAAR MAAT
FRANKLINSTRAAT 141 - DEN HAAG
 Coupe Minister London. Pasvorm gegarandeerd. Specialiteit in het veranderen van niet-passende Dames- en Heerenkleeding. Vakkundig chemisch Reinigen, Keeren, Repareeren en Opperseren van alle voorkomende kleeding. Ontvangen een pracht Collectie Engelsche en Schotsche Stoffen waarvan de stalen op aanvraag te bekomen. ::: Betalingsconditiën volgens overeenkomst.
TELEPHOON 30955 EVEN OPBELLEN!!!

ZOUTMANSTRAAT 42 **DE RENTEKAS** 's-GRAVENHAGE

Effecten - Coupons - Rekening-Courant

Spaarkas renteverg. 4 pCt. Safe-Inrichting

naamheid van den vertrekkenden onderkoning en diens echtgenoot. Wij teekenen hier aan, dat het diner, volgens het Club-gebruik, ongeveer een half jaar vóór de abdicatie plaats had.

General Atkinson sprak over den man, en den bestuurder. Uit een romantische jeugd werkte lord Reading zich op tot de karaktervolle persoonlijkheid, die zich in al zijn daden uitspreekt.

Deze eigenschappen brengen niet ieder man tot grootheid. Om als staatsman en bestuurder uit te blinken, moeten zich daaraan toevoegen: „determination, single-mindedness of purpose, marvellous memory and great legal acumen”. Deze eigenschappen brachten lord Reading op de hooge plaats, maar hij bracht ook nog mee die van een uitsprekend redenaar, een slagvaardig debater, een parlementaire figuur van betekenis en invloed. Spr. wees op de linkheid waarmee de landvoogd weerstand bood aan de opkomende paniek-bewegingen als in 1921 tot 1923. Hij heeft de Indische constitutie in ophouwenden zin voortgescholpen, zonder zich van de wijs te laten brengen door verkeerde voorstellingen en onredelijke verlangens.

Dan herinnerde spr. aan de moeilijke omstandigheden waaronder lord Reading zich liet vinden om den zóo verantwoordelijken post te aanvaarden: de gevolgen van den grooten oorlog, de heerschende toestanden in Indië zelf, die hij noemde en roemde dit als een bewijs van grooten moed.

In 1921 miste de politiek in Indië elke aanwijzing van vasten grond. Wat men toen als de afbrekende machten beschouwde ligt nu zelf in afbraak. Waar alles donker werd, wist de landvoogd de lichtpunten te vinden of te brengen.

Financieel werd Indië in 1921 een bodemlooze put genoemd. Nu zijn de schulden geregeld en de financiën op een stevigen voet gesteld. De landvoogd heeft aangedrongen op de overkomst van Sir Basil Blackett uit Amerika, die deze hervorming leidde.

Met legervraagstuk heeft hij opgelost door meer efficiëncy, meer verantwoordelijkheid, maar ook betere positie voor de officieren.

Rondziende, kan men zeggen, er is thans beweging en hoop, waar vijf jaren geleden stilstand en pessimisme was. De samenwerking van Groot Brittannië en Indië is verlevigd en in het bewustzijn hiervan liggen groote beloften voor de toekomst.

Een derde punt, waar op Spr. inging, „is somewhat of a Irishism. It is Lady Reading.” Juist was bekend geworden, dat Mevrouw Reading vóór haar vertrek uit Indië nog een operatie zou moeten ondergaan, zij was ook niet tegenwoordig. Aan den wensch voor herstel, die hierbij paste, voegde generaal Atkinson lof toe voor haar werken van weldadigheid, de betoonde gastvrijheid en de wijze waarop zij Z.Exc. in moeilijke tijden heeft terzijde gestaan.

Hebben wij hiermede den korten inhoud weergegeven van de geprezen rede, die terugziet op het volbrachte in een schitterende loopbaan, thans nemen wij 't een en ander over uit den 5 Nov. gehouden discours bij de plechtige opening, zooals deze elk jaar plaats vindt, van de lessen der Ecole coloniale. Nadat de heer Dislère, voorzitter van den Raad van beheer der school, de gebeurtenissen van het afgelopen jaar in herinnering had gebracht, sprak minister Perrier de leerlingen toe. Hij zeide zich over de leerlingen van heden heen, vooral te richten tot de bestuurders, die zij morgen zullen zijn.

Even werd slechts aangestipt het groote werk, de uitlopende taak, met de onvermijdelijke teleurstellingen, daarna de vele eigenschappen noodig om de roeping te vervullen, om uitvoerig stil te staan bij: „vous devez être des exemples.”

Of de ambtenaar verblijft tusschen een nog geheel onontwikkelde volkstem, danwel leeft te midden van in beschaving meer gevorderden, hij staat met zijn eigen dagelijksch bestaan onder hen, aan wie hij de weldaden van de Fransche beschaving heeft te brengen. Elk oogenblik wordt hij waargenomen, bespied, de geringste zijner daden worden uitgelegd, misschien verkeerd. Blijft de zware verantwoordelijkheid indachtig, die op u rust, als wachters over het prestige van Frankrijk.

Die taak is niet gemakkelijk. Klimaat, drukkende levensomstandigheden, afzondering en eenzaamheid. Teleurstelling, onvoldaanheid, wrevel. Moed, volharding, vertrouwen moeten tegen dit alles bestand zijn. Ook wanneer de berichten uit het moederland schaars zijn of lang op zich laten wachten. Ook wanneer de voldoening uitblijft, zooals men die in 't een of ander opzicht van zijn loopbaan had verwacht of zich van volbrachte daden had voorgesteld. De minister hield hierbij den aanstaanden kolonialen ambtenaren het gezegde voor van Willem den Zwijger: 't is niet noodig van te hopen om te ondermen, noch van te slagen om te volharden.

Hij waarschuwde anderzijds tegen de verlokkingen, die verzachting kunnen brengen waarin gevaar schuilt.

Denkt niet dat de wereld ophoudt bij de theoretische grenzen van uw bevattingvermogen. Acht u niet volstaan wanneer de belasting goed binnenkomt, zonder dat de onderhoorigen daartegen iets hebben ingebracht, of wanneer gij hebt kunnen melden: „niets bijzonders”, op de uit te brengen rapporten.

Beschouw het verband niet verbroken met de wereld, welke gij hebt verlaten, legt uw beschaving niet af. Gij moogt niet vreemd worden aan hetgeen omgaat in de wereld: lezen, schrijven, denken, handelen, dit vooral! Hebt gij niet het mooiste veld der ondervinding, hebt gij niet de mooie kants van nog te kunnen scheppen!

Maar bovendien moet gij, of 't in de kleine onderafdeeling of in de belangrijke residentie is, chefs zijn. Gij zult moeilijkheden op te lossen hebben, verantwoordelijkheid hebben te aanvaarden als chef. Gij zijt de groote dragers van de Fransche koloniale actie. Van uwe besluitvaardigheid, van uwe belangstelling voor het u toevertrouwde land, van uw inzicht zijner behoeften en der te bereiken mogelijkheden, zullen de ontwikkeling en de voortbrenging afhangen van Frankrijks overzeesche gebieden.

Geen bestemming kan grootscher zijn, geen opdracht kan mooier zijn. Door uw intellectuele en morele vorming zult gij dat element van hooge waarde moeten zijn, dat de menigte leidt en beveelt.

Uit uw midden zal de regeering de mannen te kiezen hebben, die de toekomst zullen leiden van de groote koloniën, waardoor de Fransche invloed over de wereld schittert.

En zooals 't bijna-van-zelf-sprekend was dat de tot lord Reading gerichte rede besloot met een hulde aan zijn wederhelft, zoo was 't ook van-zelf-sprekend dat de Fransche minister besloot met een hulde aan hen, die in het verre land hebben medegewerkt tot de glorie van een grooter Frankrijk.

Berichten der Afdelingen.

Afdeling Amersfoort.

ELOUTAVOND.

Als spreker trad l.l. Maandagavond voor de Afdeling A'foort in de stampvolle zaal van Hotel Monopole de heer C. K. Elout op, de bekende hoofzittercorrespondent v. h. Algem. Handelsblad en schrijver van de reeks Indische brieven, die in dat blad geplaatst werden en steeds groote belangstelling trokken. De heer Roodhuysen heette hem als voorzitter der afd. welkom, waarna de heer Elout zijn voordracht „Vier maanden in Indië” met lichtbeelden aanving, die hij bescheiden aankondigde als „Praatjes bij plaatjes”. Op een buitengewoon aangename wijze heeft spreker gedurende ruim twee uren zijn aandachtig gehoor beziggehouden door de vertooning van zeer vele lantaarnplaatjes, die van Sabang af in Batavia, Bandoeng, Soerabaja, Bali, Makasser, Toradja- en Bataklanden en Minangkabau een groot deel van O-Indië deden zien, waarbij vooral Ond-Batavia en de merkwaardige lichtfoto van het uitgebreide station van den electricen spoorweg Batavia—Tandjong Priok, alsmede eenige andere keurige lichtfoto's van den Indischen militairen vliegdienst n.l. van de kraters van den Tangkoebanpraoe en van het indrukwekkende Boedhamonument, den Boroboedoer, een verrassenden ongewonen kijk op deze min of meer bekende merkwaardigheden gaven. Vooral die van den Boroboedoer was treffend, omdat wel front- en zijafbeeldingen overbekend zijn, doch waarvan een doeltreffend overzicht zooals deze lichtfoto, die den geheelen vorm en bouw, alsmede al de stoepa's van de bovenste drie cirkelvormige gangen om den grooten, den tempel kronenden hoofdstoepa heen, duidelijk zichtbaar voorstelt, eigenlijk nooit te verkrijgen was.

Eenige plaatjes van oude en nieuwe Europeesche woningen, waarbij spreker duidelijk deed uitkomen, ook geen bewonderaar te zijn van al het nieuwe, dat in de volgens Europeesch model gebouwde huizen tot uitdrukking komt, benevens eenige kiekjes, die de inrichting van slaap- en woonkamers deed zien, gaven hem aanleiding genoeg opmerkingen te plaatsen over hetgeen hem op zijn reis bijzonder getroffen had. Om trent zijn bezoek aan de Toradja's op Celebes, Minangkabau en Bataklanden op Sumatra, waarbij enkele mooie plaatjes getoond werden verduidelijkt door korte verklaringen, kreeg men, door tijdgebrek, slechts een vluchtigen indruk. Na een korte pauze vestigde spreker de aandacht op de groote ondernemingen, zooals de Kon. Paketvaart Mij., de Bataafsche Petr. Mij., de

Drogisterij FA. DE BOER

G. KEHLENBRINK, Drogist - Apoth-Ass.
Paulus Buysstr. 9 - DEN HAAG - Telefoon 51893
Drogerijen - Chemicaliën
Verbandstoffen. - Verplegings-Artikelen
Binnen- en Buitenlandsche Spécialité's
Minerale- en Medicinale Wateren
TOILET ARTIKELEN
Medicinale- en Toilet-Zeepen in diverse soorten
SCHOONMAAKARTIKELEN BORSTELWERK ETC.

Wanneer U

PERIODIEKEN

wilt uitgeven, wend U dan tot ons. Wij zijn daarvoor speciaal ingericht en kunnen derhalve voor

goede en tijdige aflevering

zorg dragen. Desgewenscht verzorgen wij voor U de

Administratie en Expeditie

Onze rotatiepersen staan gereed voor uw **grote op-lagen**, onze prima snelpersen voor die tijdschriften, waarbij het vooral op **kunstdruk** aankomt

N.V. Drukkerij Ten Hagen

Nobelstr. 20, Den Haag, Tel. 11987*

UTRECHT.

GEBR. GERLACH

VOORSTRAAT 51 TELEF. 3475

hoek Jansveld

UTRECHT

Dames- en Heeren-Kleermakers

Uniformwerkers

Uitrustingen

voor Oost- en West-Indië

Stichtsch Bouw- en Woningbureau

Stationsplein - ZEIST - Telefoon 81

Ontwerpen en Uitvoeren van plannen voor Landhuizen en Villa's, enz. enz.

Aankoop, Verkoop en Verhuren van vaste goederen en gemeubileerde percelen.

Directeur: P. A. EBELING, Architect

„DE STAD UTRECHT”

OUDE GRACHT 194 TELEFOON 4198

bij de Gaardbrug, einde Lijnmarkt.

Glas, Porselein en Aardewerk

GRATIS VERPAKKING VOOR INDIË.
GARANTIE VOOR BREUK.

REPAREREEN OVERTREKKEN

PARAPLUIE MAGAZIJN

A. QUERELLE

SCHOOLSTRAAT 10

'S-GRAVENHAGE - TELEF. No. 10151

Leden van „Oost en West” 5 pCt. korting

DROGISTERIJ „HET KRUIDENHUIS”

Fa SCHOFF - BILTHOVEN

(Ass.-Apotheker - Gedipl. Drogiste)

Julianalaan 16, n. h. Postkantoor Telef. 6524

Minerale en Medicinale Wateren en Zouten

Drogerijen - Chemicaliën - Verbandstoffen - Spécialité's

FOTO-ARTIKELEN

CIVIELE EN MILITAIRE
**INDISCHE
UITRUSTINGEN**

Witte Pakken f 9.50
en hooger

HET UITRUSTINGENHUIS
DEVENTER TEL. 400

Geïllustreerde Catalogus
op aanvraag
zonder eenige verplichting

M. J. BLOKLANDER
ORGEL- EN PIANOHANDEL
Bilderdijkstraat 4 DEN HAAG Telefoon 35992
INRICHTEN VOOR DE TROPEN
STEMMEN - REPAREREEN

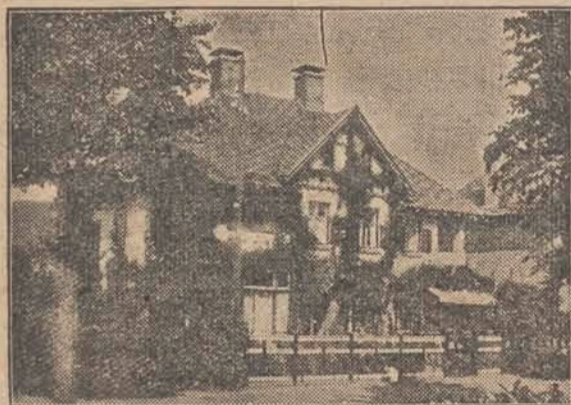
Billijke prijzen Vakkundige garantie

GEOPEND

MAISON VERBAAN
MODERNE DAMESKAPSALON
MASSAGE - MANICURE - PEDICURE

PR. MAURITSPLEIN 21 - DEN HAAG

Villa „WELKOM” — Hilversum
Matraalaan 15-17 - Telef. 1384

Goed tehuis voor kinderen met volledig toezicht op studie
Goed lager-, middelbaar- en hooger onderwijs te Hilversum
Aanbevelingen zoowel uit Indië als uit Holland.

VRAAG DIE AAN. Zuster C. C. OBENHUIJSEN

Suiker- en de Cultuurondernemingen, die meestal als reusachtige, kapitalistische vampiers van land en bevolking van Oost-Indië worden voorgesteld, waarbij echter min of meer opzettelijk nagelaten wordt, te vermelden welke reusachtige bedragen aan loonen, salarissen, belasting, land-huren en cijnsen deze ondernemingen daar laten. Duidelijke voorbeelden geeft spreker met verschillende cijfers waarbij ook niet vergeten wordt te wijzen op de rust en veiligheid, die overal bevestigd wordt en een zegen is voor den geheelen Archipel, terwijl ook de grootsche verbeteringen op het gebied van ziekenverpleging niet voorbij gezien kunnen worden. Spreker roert nog even de onmogelijkheid aan, de Europeesche ondernemingen zich te zien terugtrekken, omdat er geen Indische ondernemers zijn, die hun werk met even goeden uitslag zouden kunnen overnemen, daar bijv. Java en Deli dan stellig en zeker weder zouden terugvallen tot de vroegere tijden van wanbestuur, onmacht en onveiligheid. Een politieke beschouwing sluit de belangwekkende causerie van den heer Elout, waarbij duidelijk uitkomt, dat spreker een kalme en langzame ontwikkeling van de nationale verlangens naar een toekomstige zelfstandigheid wel het veiligst acht voor land en volk. Hierop dankt de heer Roodhuysen hem hartelijk voor zijn onderhoudende voordracht, waarmede de talrijk opgekomenen gaarne instemden.

A'rt, 13-11-'25. De Secretaris, H. J. DE WIT.

Afdeeling Apeldoorn.
DE CAMPAGNE IS IN GANG.

De campagne is in gang! Woensdag 11 Nov. had het afd.bestuur een conferentie met het bestuur van de buurtvereniging „Het Loo”. Bepaald werd, dat wij op 8 December in het „Posthuis” aldaar een avond zouden houden met als onderwerp: „Met Oost en West op reis door Indië”.

Donderdag 12 Nov. sprak in de Coöp. Landb. Hand. Verg. de heer E. Roodhuizen uit Amersfoort voor onze afdeeling. Wegens diverse andere zaken „waar wat te doen was”, twijfelden wij wel eenigszins aan een drukke opkomst. Doch 't viel mee; de zaal was tjokvol!

De heer R. vergastte ons op een gezellige causerie met schitterende lichtbeelden over Deli, gekruid met episodien uit z'n eigen plantersleven; schetste toelanden zooals ze toen waren en zooals ze nu zijn geworden. 't Waren gezellige uurtjes en de afdeeling kon 2 nieuwe leden en 4 begunstigers boeken.

29 November hebben we bestuursvergadering om te beraadslagen, wanneer we de jaarvergadering zullen houden; de Planciusfilm vertoont en de heer Dumont zal komen spreken over den Hindoeïjd op Java. Ook zullen we rekening moeten houden met onze jubileumplannen en nog enkele buurtverenigingsavonden.

Op 9 December trekken we naar Beekbergen, waar wij zullen spreken over: „Indië en wij”.

Laten we hopen dat de belangstelling blijven zal, zooals ze op onze eerste avond was.

De Secretaris, J. C. BAARS.

Afdeeling Haarlem en Omstreken.
VOOR MELAATSCH KIDDEREN IN SURINAME.

De netto opbrengst van den op 24 October j.l. gehouden Liefdadigheidsavond in den Stadsschouwburg ten bate van de melaatsche kinderen in Suriname bedraagt f 790.26f. Dit bedrag, afgerond tot f 800.— is door ons Bestuur aan zijn bestemming overgemaakt.

De Secretaris, H. P. DEINUM.

Mededeelingen.

Van de Redactie.
WEST-INDISCHE KAMER.

Vrijdagmiddag, 13 dezer, werd de jaarlijksche vergadering gehouden. Na een woord van welkom tot de aanwezigen herdacht de voorzitter, de heer Mr. Dr. C. F. Schoch, het overlijden van het bestuurslid Mr. P. Hofstede Crull, die (tweemaal waarnemend gouverneur en jarenlang procureur generaal) steeds een warm hart voor Suriname had. Zijn heengaan was een verlies voor de Kolonie en voor de Kamer. Daarna bracht Dr. Schoch hulde aan den Gouverneur van Suriname, Mr. A. J. A. A. Baron van Heemstra, die de bestuurs-

vergadering in het afgelopen jaar had bijgewoond met wien verschillende belangrijke punten zijn besproken geworden. De Kamer is met Baron van Heemstra in contact gebleven. Dr. Schoch besprak de verestappen, die de Kamer moet nemen ter verbetering van den handel tusschen Nederland en de West-Indische Koloniën. De heer G. J. van Crol, oud-gouverneur van St. Eustatius, verklaarde zich bereid hiertoe krachtig mede te werken. Ter sprake werd gebracht de West-Indische Kalender; er is besloten Kalender in December weer te doen verschijnen, einde deze zoo aantrekkelijk mogelijk te maken, fraaie foto's afgestaan door eenige personen, die West-Indië zijn geweest. Op de laatste bladzijde gende op de maandbladen zullen verschillende mededeelingen betr. allerlei wetenswaardigheden in West-Indië gedrukt worden.

Het secretariaat (Vereeniging Bureau voor Handelsinlichtingen te Amsterdam) zal voor de verspreiding zorg dragen.

Algemeen was men van meening, dat de kalender met de daar bij vermelde gegevens het streven van de Kamer zal helpen bevorderen. Daarna werd overgegaan tot de bespreking van de taak, die de West-Indische Kamer heeft te vervullen, te weten het contact blijven met de economische instellingen West-Indië en het zoo krachtig mogelijk bevorderen van de belangen tusschen het Moederland en deze koloniën. De heer Chambers deelde mede, dat het Bureau voor Handelsinlichtingen steeds bereid gevonden zal worden om de W.-I. producten in voornemen Bureau tentoon te stellen.

Nadat de peningmeester, de heer W. Clasic een financieel overzicht gegeven had, sloot de voorzitter de vergadering.

Van het Informatie-Bureau:
KLEIN-NOTARISEXAMEN.

De bij het Koninklijk besluit van 12 Februari 1913 (Staatsblad no. 54) ingestelde commissie voor afnemen hier te lande van het zoogenaamd klein-notaris examen, bedoeld in de artt. 16g tot 16n van het Reglement op het Notarisambt in Nederlandsch-Indië, heeft ingevolge art. II van genoemd besluit, bekend, dat de maand December 1925, op nader te bepalen dag aan de met verlof hier te lande vertoevende ambtenaren bij het binnenlandsch bestuur in Nederlandsch-Indië gelegenheid zal worden gegeven tot het afleggen van venbedoeld examen, waarvoor een bedrag van f 30 schuldigd zal zijn.

Zij, die tot dit examen wenschen te worden toegelaten, moeten zich vóór 25 November a.s., met opgave hun adres, schriftelijk aanmelden bij den secretaris commissie (mr. P. L. A. Collard, Sieniauweg 13c, Zeeburg) onder overlegging van een bewijs van storting of afschrijving op de postrekening voor de koloniën (no. 888).

OPGAVE VAN MET VERLOF UIT INDIE AANGEKOMEN AMBTENAREN:

- Mr. G. J. Duiker, administrateur bij het Departement van Justitie, Den Haag, N. I. Escompto Maatschappij, A. J. Louwerse, Houtvester bij het Boschwezen, Den Haag, Obrechtstraat 153.
- D. J. L. Weyenbergh, Werktuigkundige 1e klasse bij de Landsautomobieldiensten, Haarlem, Tempelstraat 55.
- R. F. van Bebbber, Openbaar Europeesch Lager Onderwijs, Velsen, Wijkeroog, Hotel „De Prins”.
- Ds. A. C. Christoffels, Predikant bij de Protestantse gemeente te Padang, Bilthoven, Rembrandtlaan 11.
- Mevr. B. M. v. d. Goot-Hartog, onderwijzeres 2e kl. bij het O.E.L.O., Zaandam, Westzijde 42.
- A. A. E. Ch. Voeten, wnd. referendaris 1e kl. bij de Algemeene Secretarie, Nijmegen, Pension Courmoulin, Barbarossastraat 74.
- P. C. Mouthaan, instrumentmaker 2e kl. bij den dienst der Staatsspoor en Tramwegen, Den Haag, Obrechtstraat 498, p/a. Doup.
- G. van Dobben, controleur 1e kl. bij de P.T.T., Amsterdam, Jacob v. Lennepkade 41.

VOOR DEN INDISCHEN DIENST ZIJN BESTEMD:

Mejuffrouw W. J. L. Berkhout, Groesbeekse wijk 39 te Nijmegen als onderwijzeres bij het M. U. L. O. voorts de heeren P. Huizenga, onderwijzer M. U. L. O. te Uithuizen, A. Jansen, Papaverhof 11 te 's-Gravenhage, J. H. H. Timmermans, Hoofd der O. L. School te Arcen en C. M. Zweens, Zuiderstraat 20 te Saanenmeer, allen als onderwijzer bij het M. U. L. O.

Het soliedst adres
voor Electriche benoedigheden
en Installeeren van electriche
geleidingen, is

M. A. VROLIJK
Thomsonlaan 41 Telef. 35618
'S-GRAVENHAGE

Alle voorkomende reparatiën tegen concurrerende prijzen.

**Dr. LAHMANN'S
SANATORIUM**

Weisser Hirsch
DRESDEN
Chief-arts: Prof. Dr. L. R. GROTE

Physikalisch Diätetische Heilweise
(Natuurgeneeswijze naar dieet)

Psychotherapie - Inhalatorium - Insulin-behandeling
Vrouwenklinik (bevallingen) - Kuur tegen
vermagering en vetzucht.

Behandeling naar de nieuwste wetenschappelijke methoden. — Uitgezonderd zijn tuberculose en zieksiekten. Volledige geneskundige behandeling met normale toepassingen, als massage, alle soort baden, enz., benevens voeding 15 Mark per dag Kamer vanaf

HET GEHEELE JAAR GEOPEND. PROSPECTUS GRATIS

G. A. v. Monsjou, Horlogerie, Optique
Valkenboschpl. 19 - Tel. 32167 - Den Haag.

Brillen en So Easy.
Amerikaansche Optiek. Recepten H.H. Oogartsen.
Magazijn van Uurwerken. Reparatie-Inrichting.

J. L. DEBIJE : DEN HAAG
Weimarstraat 171 A en B Telefoon 35391

IJzerwaren, Gereedschappen
voor Vaklieden - Amateurs
Verzending naar de Tropen onder garantie

BONTMANTELS

Rijke sorteering, chique modellen, prima kwal. Prijzen vanaf 175.— tot 13000.—. Lange mantels naar maat met bont gevoerd vanaf 1100.—. Vossen en bontstellen in alle prijzen. Voor repareren en moderniseeren, matige prijzen.
Firma JEAN PIERÔT
 BONTWERKER. Gevestigd sinds 1903.
 88 VAN SWIETENSTRAAT, 's-GRAVENHAGE

UITZENDING VOOR DEN NEDERLANDSCH-INDISCHEN STAATSDIENST EN VOOR 'S LANDS DIENST IN CURAÇAO.

Voor de na te noemen betrekkingen bij 's Lands dienst in Nederlandsch-Indië en Curaçao, waarin moet worden voorzien door uitzending vanwege het Departement van Koloniën, bestaat thans gelegenheid tot mededinging.

10. Uitzending voor den Nederlandsch-Indischen Staatsdienst:

- a. onderwijzer bij het openbaar lager onderwijs, in het bezit der hoofdkarte;
- b. onderwijzer of onderwijzeres bij het M.U.L.O., in het bezit van de hoofdkarte en van bijakten;
- c. leeraar (of leerares) M. O. Duitse taal (volledig bevoegd);
- d. Gouvernementsarts bij den dienst der volksgezondheid (dienstverband 3 of 5 jaren);
- e. verpleegster bij het krankzinnigenwezen;
- f. officier van gezondheid 2de klasse (in vasten en tijdelijken dienst).

20. Uitzending voor 's Lands dienst in Curaçao:

- a. 2 hoofdonderwijzers;
- b. 2 hoofdonderwijzeressen;
- c. 1 vakonderwijzeres voor voorbereidend lager onderwijs.

Zij, die voor uitzending tot eene dezer betrekkingen in aanmerking wenschen te komen, kunnen zich tot het verkrijgen van inlichtingen wenden tot het Ministerie van Koloniën, 9de afdeling, onderafdeeling A. B. (voor de betrekkingen, genoemd onder 10., a t/m e), tot de 8ste afdeling (voor de betrekkingen onder 10., f) en tot de 10de afdeling (voor de betrekkingen onder 20.).

L. J. VAN DER WAL

DAMES- en HEERENKLEEDERMAKER
PAUL KRUGERLAAN 22, DEN HAAG.
UITGEBREIDE COLLECTIE STALEN.
BILLIJKE PRIJZEN.

NAMEN EN ADRESSEN DER SECRETARISSEN EN PENNINGMEESTERS VAN DE VEREENIGING OOST EN WEST.

- Amsterdam:** Secretaris L. D. PETIT, Saxenburgerstraat 34h, Penningmeester M. GARSCHAGEN, Keizersgracht 564.
- Amersfoort:** Secretaris H. J. DE WIT, Huygenslaan 25, Penningmeesteres Mevr. J. v. d. POST-LIEFRINCK, Utrechtscheweg 120.
- Apeldoorn:** Secretaris J. C. BAARS, Lammerweg 3, tevens Penningmeester.
- Arnhem:** Secretaris L. SURINGA (wd. Penningmeester), Ernst Casimirlaan 30.
- Breda:** Secretaris L. VISSER (wd. Penningmeester), 1e Muntstraat 6, Zandberg.
- Deventer:** Secretaris Dr. H. D. TJEENK WILLINK, Ceintuurbaan 392; Penningmeester G. ALBERTS, Zwolscheweg 72.
- Den Haag:** Secretaris J. C. BAUDOIN, Jacob Hopstraat 12, tevens Penningmeester.
- Groningen:** Secretaris J. FRANKE, Martenshoek, tevens Penningmeester.
- Haarlem:** Secretaris H. P. DEINUM, Tuinwijklaan 12, Heemstede; Penningmeester D. J. H. VRIJDAG, Johan de Wittlaan 2, Heemstede.
- Leiden:** Secretaris Mr. E. RIJKE, Witte Singel 58; Penningmeester Prof. Dr. N. J. Krom, Groenhovenstraat 9.
- Nijmegen:** Secretaris L. K. C. RÖPCKE, Joh. Vijghstraat 69, tevens Penningmeester.
- Rotterdam:** Secretaris W. C. SCHALKWIJK, Westersingel 16, tevens Penningmeester.
- Utrecht:** Secretaresse Mevr. C. J. RUTTEN-PEKELHARING, Corn. Evertsstraat 7; Penningmeester H. SOMERMEIJER, Frans Halsstraat 22.

Mutatiestaat van 11 tot 18 November 1925.

Nieuwe Leden:

Aangebracht door:

- Dr. F. C. Gerretson, Hoogleraar in de Geschiedenis van N.-I., Utrecht, Janskerkhof 11, f 5
- W. Rehbock, Amsterdam, Tenierstraat 5 II, f 5
- A. J. ten Hagen, Haarlem, Kleine Houtweg 30, f 5
- J. Dwars, Kapitein Infanterie, Amersfoort, Johan van Oldenbarneveltlaan 4, f 5
- Mej. S. Sporry, Amersfoort, Hooglandsche Weg 18, f 5
- M. S. de Pool, Koopman, Amersfoort, Lange Bergstraat 1, f 5
- Mej. J. Brandt, Apeldoorn, Jachtlaan 202, f 5
- D. H. Meijer, Apeldoorn, Jachtlaan 204, f 5
- H. van Bohemen, Leeraar Christelijk Lyceum te Zutphen, Lange Hofstraat 16, f 5
- W. H. F. Engelen, Leeraar Dactyloscopie, Rijswijk (Z.-H.), Caan v. Necklaan 289, f 5
- H. J. A. Magniez, Ambtenaar P.T.T., Soerabaja, Ketopastraat 3, f 5
- F. Hoek, Buitenzorg, Gang Edwards 14, f 5
- J. Bartelings, Directeur der Zeevaartschool te Groningen, f 5

het Dagelijksch Bestuur. Eigen aanmelding. Secretaris Afd. Haarlem.

Bestuur Afd. Amersfoort.

Secretaris Afd. Apeldoorn.

den heer J. P. Donk te Dieren.

den heer F. van Peski te Den Haag.

den heer W. Meijer te Den Haag.

Secretaris Afd. Groningen.

Afschrijven:

- J. G. W. Asperslag, Leiden, Oude Singel 52.
- Mevrouw C. Ouwerkerk-Baak, Teteringen, Baronieaan 40.
- K. W. A. S. Loke, Oud-Luitenant-Generaal-tit., Den Haag, P. Bothstraat 10 (overleden).

Mevr. Wed. A. J. Ludwig, Scheveningen, Huize Royal, Badhuisweg 53 (overleden).
 T. L. Mellema, Groningen, Herm. Colleniusstraat.
 Hotel de Doelen, Groningen, Groote Markt.

Adresveranderingen:

- F. van der Veen, Indoloog, Leiden, van: Haarlemmerstraat 73B naar: Rijn- en Schiekade 127.
- Mevrouw L. Schoor-Dersjant, van: Makassar naar: Den Haag, Populierstraat 23, f 5.
- G. Eilers, van: Den Haag, Laan Copes van Cattenburch 12 naar: Bandoeng, oud-Merdikaweg 16.
- H. M. G. Dikshoorn, Dirigeerend Off. v. Gez. 1e klasse, van: Bandoeng naar: Malang, Palace-Hotel.
- L. G. van Loon, Controleur P.T.T., van: Weltevreden naar: Semarang.

Mr. W. van Loon, thans Voorzitter Landraad te Soerakarta.
 D. H. Donald Mac Gillavry, Hoofdadministrateur onderneming Siloewak Sawangan, p/a. Weleri (res. Semarang).
 H. Th. A. Merens, thans Employé s.f. „Rwoeloe” te Djokdjakarta.
 Mr. G. A. van Schouwen, Voorzitter Landraad, van: Bangkalan naar: Poerwokerto (res. Banjoemas).
 Mr. Mas Soesanto Tirtoprodojo, thans Rechterlijk Ambtenaar te Djokdjakarta.

ELECTRISCHE GEYSERS

Goedkoop — Zuinig — Gevaarloos
 Complete Electriche Sanitaire Installatiën
W. G. SCHEERES
 Electro-technisch Bureau
DEN HAAG

Kantoor en Monsterkamer Hooigracht 1c Telef. 15170 Magazijn en Werkplaats Laan van Roos en Doorn 6

CASSA MARIS

Bedden- en Meubelmagazijn
 NEPTUNUSSTRAAT 76-78
 DEN HAAG

Vakkundig Reparatie-Atelier
 voor Stoffeederij,
 Bedden, Matrassen en Markiezen

E. J. VAN WESSEL

FREDERIK HENDRIKLAAN 68-70

VLEESCHHOUWERIJ

RUND-, KALFS-, VARKENS- EN LAMSVLEESCH

FABRIEK VAN TOEBEREIDE WORST- EN VLEESCHWAREN. UITSLUITEND 1e KWALITEIT INLANDSCH VLEESCH

Prijscouranten worden op aanvraag gaarne toegezonden. Dagelijksche bezorging in Den Haag en Omstreken. Prompte en vlugge bediening.

TELEF. 53634 (3 lijnen) -:- DEN HAAG.

CITY THEATER

Veenestraat - DEN HAAG - Tel. 15454

Vanaf Vrijdag, 20 dezer brengen wij U de verfilming van HUGO BETTAUER'S ROMAN

„STERVEND WEENEN”

(Die Freudlose Gasse)
 met in de hoofdrollen de groote CINE-STARS: ASTA NIELSEN WERNER KRAUSS GRETA GARBO

Op het Tooneel de buitengewone attractie: **LOUISETTE EN ARMAND**
 — IN HUN NIEUWSTE REPERTOIR —

ONROESTBAAR STAAL

Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer aangetaast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplank onnoodig. Alleen afwassen. Voordeelige prijzen

Het Ideaal voor de Tropen

FONDERIE'S STAALWARENHANDEL

Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 13602
 Alle Staatwaren in de grootste sorteering verkrijgbaar

A. GRUDA & Co

W. Pyramontkade 107 HAAG Tel. 32692

Voorheen Chef-Coupeur „Jagershuis”

Dames- en Heerenkleeding naar Maat

Prima Engelsche en Schotsche Stoffen

Scherp concurrerende prijzen

Dr. RABINDRANATH TAGORE
 Het Centrum der Indische

Cultuur

PRIJS f 0.60

N.V. „ADI-POESTAKA” - 'S-GRAVENHAGE

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
GROENMARKT 27
 TELEPH. No. 12512 DEN HAAG
 DROGERIEN :: :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS

's-Gravenhaagsche Begravenis-Onderneming
C. LOOIJE, Tasmanstraat 57, DEN HAAG
 Telefoon 33788 - Postrekening 4639

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND" TE GOUDA
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

TOKO BOGOR
 Suezkade 122b DEN HAAG Tel. 33472

Ontvangen een groote zending
MIE
 Pracht Kwal. en Zeer voordeelig

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 12503 - Den Haag
 DAMES MODEARTIKELEN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWELLEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.
 BALARTIKELEN.

EEN VERSTANDIG ZAKENMAN
 doet verstandige dingen.
 Hij zorgt voor een goed ingerichte administratie, kundig personeel, een net ingericht kantoor, om zijn klanten behoorlijk te ontvangen en bedienen. Natuurlijk levert hij ook prima artikelen. Zijn firma moet een goeden indruk maken op zijn klanten en op hen, die hij tot zijn klanten wil maken. Daarvoor zorgt hij ook, dat zijn handelsdrukkerwerk een correcten indruk maakt, zoowel wat betreft stijl als uiterlijk. Ook zijn reclamedrukkerwerk moet er aantrekkelijk uitzien, want hij weet, dat slecht reclamedrukkerwerk wel drukwerk, maar geen reclame zou zijn. Hij zoekt dus voor zijn drukwerk een drukker die zoo goedkoop mogelijk is, maar niet ten koste van de kwaliteit van het drukwerk. Hij weet, dat dan de zuinigheid de wijsheid zou bedriegen. Dergelijk verstandige zakenlieden bestellen tot hun groote tevredenheid hun drukwerk bij een der beste drukkerijen van Den Haag:

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafrâchissements
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

Vereeniging „OOST en WEST"
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 2, Haag, Tel. 50752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en lieden uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen. **INFORMATIE-BUREAU** ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 's-Gravenhage, Telef. 14519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichting zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten. **TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN**, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Telef. 50752. Dit „Tehuis" biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland toeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MELJER. **TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN**, „Persinggahan", van Boetselaerlaan 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indië bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetreft willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. No. 50248. **LEESZAAL**, Heulstraat 17. Bevat de actuele lectuur betreffende Oost- en West-Indië. **NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING** (Anna Paulownastraat 48, Den Haag). Samenwerking ten behoeve van personen die uit Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheden verstrekken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis. **BUREAU VOOR ADVI ZEN** op huishoudelijk- en maatschappelijk gebied, onder leiding van de Heer J. Franco Mendes—Calisch en L. Kappeijne van de Coppello—Wijgers. Spreekuur Donderdagmiddag 2—4 en volgens afspraak, Nic. Maesstraat 57, Amsterdam, Tel. 22492. Aan dit bureau is een cursus verbonden ter opleiding van vrouwen en meisjes die naar Indië gaan.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17 en de Heer MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- 2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 - 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 - 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkringen en Vooruitzichten.
 - No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (Thans in revisie). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (Thans in revisie). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederl.-Indië, zoomede verplegers en verpleegsters, militaire apothekers bij den Burgerlijken Militairen Geneeskundigen Dienst aldaar. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegr.- en Telef.dienst in N.-I. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

- Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
Serie I. No. 1. Nederlandsch-Indië en de handel. 2. Indische toestanden gezien door een inlander. 3. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland. 4. Sarikat-Islam. 5. De Sukernijverheid in Nederlandsch-Indië. 6. De afschaffing van de laatste heerendiensten op Java. 7. Denkbeelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten. 8. De Europeesche vrouw in Indië. 9. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging. 10. Over de Kolonie Suriname.	Serie II. No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië. 2. Het Javaansch tooneel. 3. Het spoor- en tramwezen in Nederlandsch-Indië. 4. De thee-cultuur op Java. 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. 6. Een doode taal in Indië. 7. De inlandsche dorpsgemeenschap op Java. 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië. 9. De Javaan gelijk hij schijnt en is. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdverlegwoordige der Vereen. in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostkust.

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.
 Geregeide mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoering dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

Zeebaboe's en Jongens
 beschikbaar.
 Te bevragen in „PERSINGGAHAN"
 Advies Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden van Boetselaerlaan 2 DEN HAAG Tel. 50248